

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

L. rel.

1130

L. rel. 1130

Ex bibliotheca
Steph. Quatremeri.

<36622062980013

<36622062980013

Bayer. Staatsbibliothek

1
HENRICI WILHELMI LUDOLFI
GRAMMATICA RUSSICA

QUÆ CONTINET

Non tantum præcipua fundamenta

RUSSICÆ LINGUÆ,

Verum etiam

Manuductionem quandam

A D

GRAMMATICAM SLAVONICAM.

*Additi sunt in forma dialogorum modi loquendi communio-
res, Germanice æque ac Latine explicati, in gratiam
eorum qui linguam Latinam ignorant.*

Una cum

BREVI VOCABULARIO RERUM NATURALIUM.

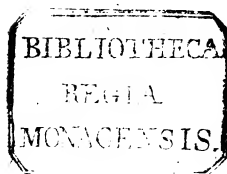

OXONII,

E THEATRO SHELDONIANO, A. D. MDCXCVI.

176

i. D.

ILLUSTRISSIMO atque CELSISSIMO
 PRINCIPI ac DOMINO,
 DOMINO.

BORISIO ALEXEIDI GALLITSEN

S. TZAREÆ MAJESTATIS

*Consiliario Intimo atque inter Russici Imperii Primores
 Excellentissimo.*

ILLUSTRISSE atque CELSISSE PRINCEPS,

CUM ipsemet ego testis oculatus fuerim singularis clementiæ & humanitatis Tuæ erga externos, elementa hæc Russicæ linguæ Celsitudini Tuæ dedicare ausus sum. Sicuti lingua Latina tibi ipsi viam pateficasti ad colloquia instituenda cum peregrinis, ita ægre Te non latu-
 rum spero, quod aliis ad conversationem cum Gente Tua manum præbere conatus sim. Omnipotens hujus mundi Creator diversis regionibus diversa bona largiens hoc inten-
 a 2 disse

disse videtur, ut hujus terrarum orbis incolæ commercia inter se instituerent, ex admiranda creaturarum diversitate Potentiam, Sapientiam & Bonitatem Creatoris agnoscerent, ipsumque exinde eo majori laude & fervidiori cultu venerarentur. Quare non tantum Christiano dignum, sed & summo hujus Universi Gubernatori gratum officium præstas, dum advenas in celeberrimo Imperio Russo Tua apud Tzaream Majestatem gratia tueris, ipsisque opem & protectionem Tuam tanta benignitate concedis. Penset id Tibi Deus Ter Optimus Maximus, qui in nulla re magis quam in benefaciendo sibi complacere videtur. Cujus Omnipotentis tutelæ Tuam Celsitudinem debita veneratione commendo. Dabam
Oxonii d. 8. Maii. 1696.

Celsissimi Nominis Tui

humillimus Cultor

HEINRICH WILHELM LUDOLF

Benevole Lector.

E Specimine hoc typorum Slavonicorum, cura Celeberrimæ Academiæ Oxoniensis factorum, cognoscis, quanta sollicitudine Viri nonnulli præclari hujates studium exoticarum linguarum promoveant. Illi in eo jam sunt, ut præla in famoso Theatro Sheldoniano erecta typis Armeniacis consumment. Novi quidem aliquos, suas tantum scientias magni facientes, qui studium polyglotticum tanquam sterile spernunt; quanquam forsitan eodem tempore turgidi sint aliqua eruditionis specie vix magis utili ad primarium vitæ humanæ scopum, nimirum ut Deo proximoque eo melius serviamus, atque actiones nostras ita dirigamus, quo terrestrem peregrinationem nostram tuto & suaviter absolvamus, cœlestique patriæ indies magis appropinquemus. Sane si
veræ

veræ sapientiæ, cujus timor Domini initium est, eam quam debemus operam impenderemus, nullum studium nostrum sterile foret, sed jucundissimos fructus Christiano dignos prolaturum esset. Interim æstimationem conciliare deberet linguarum cognitioni, quod illam inter Charismata Spiritus Sancti referat sacra pagina. Si hominis dignitas præ reliquis creaturis inde quoque elucescit, quod privilegio cogitandi & cogitata verbis promendi a summo Creatore donatus sit, non contemnendum erit illorum talentum, quo in pluribus linguis id peragere, adeoque laudes summi Numinis eo latius expandere possunt. Neque vanus vel Patri luminum ingratus futurus esset labor, si quidam, non sibi solis sed & sociis creaturis se natos reputantes, in id incumbere vellent, ut utiles libros verterent in linguas illarum gentium, quibus durior vivendi necessitas hæc subsidia ad culturam ingeniorum negavit. In hunc finem editionem præsen-

*præsentis opusculi libenter suscepi, & ut ad
promovendam gloriam autoris omnium bo-
norum donorum conducatur, enixe opto.
Vale & pro viribus tuis eundem tibi
scopum propone.*

INDEX

INDEX CAPITUM.

	Pag.
<i>Explicatio terminorum Grammaticæ Slavonicæ.</i>	1.
<i>Differentia Russicæ dialecti à lingua Slavonica.</i>	4.
Cap. I. <i>De literis, pronuntiatione & Orthographia</i>	6.
Cap. II. <i>De Nominibus.</i>	11.
Cap. III. <i>De Pronominibus.</i>	21.
Cap. IV. <i>De Verbis.</i>	26.
<i>Verba anomala.</i>	33.
Cap. V. <i>De Adverbio.</i>	40.
Cap. VI. <i>De Præpositione.</i>	42.
Cap. I. <i>De Constructione Præpositionum.</i>	43.
Cap. II. <i>Variæ expressiones communes</i>	46.
Cap. III. <i>De cibo & potu.</i>	48.
Cap. IV. <i>De rebus domesticis inter servum & Dominum.</i>	54.
Cap. V. <i>De itinere & aliis rebus.</i>	59.
Cap. VI. <i>De cultu Divino.</i>	68.
<i>Breve vocabularium rerum naturalium.</i>	83.

Errata.

Pag. 1. lin. 13.	pro	СОАЗЪ	lege	ЗОНЪ
2.	4.	ОЦКІН		ОКЦІН.
4.	2.	Dialectus		Dialecti.
8.	23.	n. Hispan.		n Hispan.
16.	16.	ГОРОДНЫ		ГОРОДЫ.
19.	13.	БѢЛѢ		БѢЛОН.
25.	19. Acc. Sing. Neut.		lege	КОТОРОЕ.
27.	16.	ПРОВѢДИТЪ		ПРОВѢДИТЪ.
38.	17.	ПРИБѢЛЪ		ПРИБѢЛЪ.

PRÆFATIO.

INTER linguas diversarum dialectorum matres haut postremum locum sibi vendicat Slavonica, tam antiquitate, quàm vulgato per plurimas gentes usu. Inter Slavonicæ autem originis dialectos, Russica non tantum proxime ad fontem suum accedit, verum etiam per vastissimum terrarum tractum, ab emporio Archangeli usque ad Astracan, & ab Ingermannia usque ad Sinæ confinia se extendit: licet nationes inter Siberiam & Sinam sitæ, nempe Ostaki, Jakuti, Tongusi & Daurenenses, proprias quoque habeant linguas. Imo non tantum Russica dialecto utuntur, qui latissime patenti Tzarum imperio subsunt, verum etiam Buchartzi inter Indiam & Russiam commercia exercentes ei student. Quare publico rem non ingrati me facturum spero, si quantum in re nondum tentata licet, Russicæ linguæ elementa tradere coner; quo illi, quibus Moscovia sive ob publi

A

ca

P R Æ F A T I O.

ca five ob privata negotia adeunda est, non omni prorsus adminiculo addiscendi sermonis istius regionis destituantur. Extat quidem Slavonica Grammatica non semel in Russia edita, sed exteris parum utilis. Pro Russis enim linguæ Slavonicæ studiosis imprimis conscripta est, adeoque in nullo extero idiomate regulæ ibi traduntur, verum ipsi termini Grammatici Slavonicis vocabulis potius obscurati quàm explicati sunt. v. g. Declinatio vocatur **Глаголеніе** *glagonenie*, Numerus **Число** *Tschislo* &c. Ideo autem Russis cognitio linguæ Slavonicæ necessaria est, cum apud ipsos non tantum S. Biblia & reliqui libri impressi, quibus sacra peraguntur, Slavonico idiomate solummodo extent, verum etiam de materiis eruditionem vel scientias spectantibus neque scribere neque differere liceat, nisi lingua Slavonica in usum advocetur. Quamobrem quo quis doctior cæteris reputari vult, eo plus Slavonici sermonibus & scripturæ immiscet, licet nonnulli ridere illos soleant, qui in communi sermone Slavonica nimium affectant. Unicus tantum liber vulgari dialecto impressus est, qui **Словеніе** *uloschenie* vocatur, & corpus Juris Russici representat; licet con-

P R Æ F A T I O.

constructions nonnullæ Slavonicam Grammaticam potius quam communem modum loquendi sequantur. Fuit alias Monastici ordinis quidam Simon Polotski, qui tempore ultimi Tzari Theodori Alexeovitschi Psalmos Davidis in rythmos Slavonicos redegit, & alia multa Theologica in lucem emisit.

Nimirum **ДУХОВНОЕ ѢДЕНІЕ** *Duchovnoi*

obed Prandium spirituale **ДУХОВНОЕ КЪМЕРЪ**. *Duchovnoi vetsher*. Vespera spiritualis

МНОГО ЦВѢТНОЕ БѢРТОГРА *mnogo tzvetnoi*
vertograd. multorum florum hortus. Ille quantum potuit difficilioribus vocabulis Slavonicis abstinuit, quo à pluribus legi & percipi posset, Interim tamen omnia sunt Slavonica, & multa vulgo ignota. Sed sicuti nemo erudite scribere vel differere potest inter Russos sine ope Slavonicæ linguæ, ita è contrario nemo domestica & familiaria negotia sola linguâ Slavonicâ expediet, nomina enim plurimarum rerum communium, quarum in vita quotidiana usus est, non extant in libris, è quibus lingua Slavonica haurienda est. Adeoque apud illos dicitur, loquendum est Russice & scribendum est Slavonice. Quanquam autem

P R Æ F A T I O.

plerique Russi, qui Idiotæ videri nolunt, vocabula scribere solent, non ut efferuntur, sed sicuti secundum Grammaticam Slavonicam scribi deberent; v. g. scribunt **СЕГОДНЯ** *segodnia* hodie, cum tamen pronuncient **СЕВОДНИ** *sevodni*. Nihilominus consultum duxi in hac Grammatica & dialogis iis literis vocabula exprimere, quæ sonum efficiunt, qui in pronuntiatione auditur; quo eo majori usui finis iis qui loquelam linguæ Russicæ addiscere cupiunt. Qui penitiorem linguæ hujus scientiam desiderabunt, eo minori labore postea Grammaticam Slavonicam consulere poterunt; numerum enim & ordinem eundem Declinationum servavi. Quicumque linguam hanc accuratius inspexerit, & consideraverit, quam difficulter ad certas regulas grammaticas referri queat, defectus hujus opusculi facile condonabit. Additi sunt dialogi & idiotismi nonnulli, qui continent phrasas in quotidiana vita occurrentes, & constructiones particularum, ut syntaxeos instar esse possint. Ideo autem dialogis Germanica addidi, quoniam mercatores diversarum gentium utuntur linguâ Germanica in Russiâ. Russos etiam nonnullos linguæ Latinæ & Germanicæ studiosos inveni. Imo Patriarchali autoritate schola erecta est Mosco-

Moscoviæ, ubi Græci Ludimagistri linguam latinam & græcam docent, Ita ut fundamentali Russiæ legi disciplinæ & studia non adversentur, sicuti à nonnullis traditum est. Quin potius præsens Tzarea Majestas culturam ingeniorum subditorum suorum exoptat.

Cæterum sicuti non tantum propter commercia & negotia aulica, sed etiam propter curam exterarum Ecclesiarum, tam in emporio Archangeli & Wolgodæ, quam in ipsa metropoli Moscua clementia Tzarea concessarum, multi exteri Russiam intrare coguntur, ità forsitan unus vel alter aliquam utilitatem ex opera mea haurire poterit. Quem scopum si obtinero, neque suscepti laboris neque finistorum judiciorum me pigebit. Nam sicuti ridicula ambitione non deliro, ut famam è grammaticalibus quæram, ita ex contraria parte meam non turbabunt quæietem sententiæ eorum, qui alios carpendo potius, quàm promodulo virium suarum utilitati publicæ studendo ingenium ostentare gestiunt.

Forsan hoc specimen Russos persuadebit, posse & in vulgari dialecto aliquid imprimi. sicuti Nationi Russicæ decori & utilitati foret, si more aliarum gentium propriam linguam excolere atque bonos libros in ea edere
cona-

P R Æ F A T I O.

conarentur. Sperandum est Patriarcham ad hoc manus commodaturum, cum laudabili promovendarum bonarum literarum desiderio teneatur. In quem finem typos Græcos in Hollandia sculpi curavit ab eodem artifice, qui typos hos Slavonicos in usum Academiæ Oxoniensis concinnavit.

IN

IN
 GRATIAM EORUM
 QUI
 GRAMMATICA SLAVONICA
 UTI CUPIUNT,
*terminos Grammaticos in ea usitatos
 hic explicare consultum duxi.*

ОСНОВЪ ЧАСТИ СЛОВА. Octo partes Ora-
 tionis.

1 ИМѢНЬ Nomen. 2 МѢСТОИМЕНІЕ Prono-
 men. 3 ДѢЛІТЕЛЬНОЕ Verbum. 4 ПРИЧАСТІЕ Par-
 ticipium. 5 НАДЪЧІЕ Adverbium 6 ПРЕДЛОГЪ
 Præpositio. 7 СОЮЗЪ Coniunctio. 8 МЕЖДО-
 МЕТІЕ Interiectio.

СУЩЕСТВИТЕЛЬНОЕ Substantivum. ПРИЛАГА-
 ТЕЛЬНОЕ Adiectivum. СТЕПЕНІЕ СРАВНЕНІЯ Gra-
 dus comparationis. ПОЛОЖИТЕЛЬНОЕ Positivus.
 разс-

РАЗЪДѢЛЕНІИ Comparativus. **ПРЕВОЗХОДНѢНІИ** Superlativus.

РОДЪ Genus. **МУЖЕСКІИ** Masculinum. **ЖЕНСКІИ** Fœmininum. **СРЕДНІИ** Neutrum. **ОЦЕБІИ** Commune. **ВСЯКІИ** Omne.

ВИДЪ Species. **ПЕРВООБРАЗНАИ** Primitivum. **ПРОИЗВОДНАИ** Derivativum.

НАЧЕРТАНІЕ Figura. **ПРОСТОЕ** Smplex. **СЛОЖЕНОЕ** Compositum.

СКЛОНЕНІЕ Declinatio. **ПРАВИЛЬНОЕ** regulare. **НЕПРАВИЛЬНОЕ** irregulare.

ЧИСЛО Numerus. **ЕДИНСТВЕННОЕ** Singularis. **ДВОИСТВЕННОЕ** Dualis. **МНОЖЕСТВЕННОЕ** Pluralis.

ПАДЕЖА Casus. **ИМЕНІТЕЛНАИ** Nominativus. **РОДИТЕЛНАИ** Genitivus. **ДАТЕЛНАИ** Dativus. **ВИНИТЕЛНАИ** Accusativus. **ЗВАТЕЛНАИ** Vocativus. **ТВОРИТЕЛНАИ** Ablativus Instrumenta. **СКАЗАТЕЛНАИ** Ablativus.

Послѣ-

ПОСЛѢДЮЩІЯ глаголъ *accidentia verbi*

ЗЛОУГЪ Genus. **ДѢИТЕЛНАЯ** Activum.
СТРАДАТЕЛНАЯ Passivum. **СРЕДНЯЯ** Neutrum.
ВЛОЖИТЕЛНАЯ Deponens.

Figura, species & numerus, in nominibus
jam tum explicata sunt.

ЛИЦЕ Persona. **ПЕРВОЕ** prima. **ВТОРОЕ** secun-
da. **ТРЕТЬЕ** tertia.

НАКЛОНЕНІЕ Modus. **ИЗЪЯВИТЕЛЬНОЕ** Indica-
tivus. **ПОКАЗАТЕЛЬНОЕ** Imperativus. **МОЛИТЕЛЬНОЕ**
Optativus. **СОСЛАГАТЕЛЬНОЕ** Conjunctivus. **ПОДЪИ-**
НИТЕЛЬНОЕ Subjunctivus. **НЕОПРЕДѢЛЕННОЕ** Infini-
tivus.

ВРЕМЯ Tempus. **НАСТОЯЩЕЕ** Præsens. **ПРО-**
ХОДЯЩЕЕ Præteritum. **БУДУЩЕЕ** Futurum.

ОБРАЖЕНІЕ Conjugatio. **ПРАВИЛЬНОЕ** regularis
СТРОПОТНОЕ irregularis.

УЧАЩАТЕЛНАЯ Frequentativum.

В

Sequitur.

В

Sequuntur observationes nonnullæ circa differentiam Russicæ dialectus a lingua Slavonica.

А Slavonicum duas consonantes sequens mutatur in duo o.

Slav.		Russicæ
ГЛАКА	caput	ГОЛОКА
ГРАДЪ	urbs	ГОРОДЪ
ГЛАДЪ	fames	ГОЛОДЪ

Ѣ Slavonicum à Russis sæpe mutatur in o Slav. Russ.

ѢДИНЪ	unus	ОДИНЪ
ѢСЕНЬ	autumnus	ОСЕНЬ
ѢЗЕРЪ	lacus	ОЗЕРЪ

In declinationibus Slavonicæ linguæ consonantes nominativi in nonnullis casibus mutantur, sed in Russica dialectu retinentur v. g. рука manus in dativo & ablat. singulari facit руку, in lingua Russica vero руку. sic à мѣсяцъ lingua, est nominativus pluralis мѣсяцѣ. Russicæ vero мѣсяцѣ. Similiter quoque in declinatione nominum Slavonicorum r in з & ж. х in ѣ nonnunquam mutatur.

Ѥ Slavonicum, à Russis frequenter mutatur in y. Slav.

Slav.		Russ.
НОЦА	nox	НОЧЬ
НЕМОЦА	morbus	НЕМОЧЬ
ХОЦЕТЪ	vult	ХОЧЕТЪ

In adjectivis Slavonicis genitivus singularis masculini & neutri definit in **го** sed in lingua Russica in **ЕО**.

	Slav.	Russ.
à ТАКОМ	talis	ТАКОГО
ЕДИНЪ	unus	ЕДИННОГО ОДНОКО

In verbis Slavonicis præteritum definit in **х** sed in verbis Russicis in **а**.

ЛЮБИХЪ amavi ЛЮБИЛА.

Præpositiones nonnullæ aliter construuntur in lingua Russicâ quam in Slavonica

Slav. МЕЖДЪ РЪСКИМИ ЛЮДМИ

Russ. МЕЖДЪ РЪСКИХЪ ЛЮДЕМ

Inter Russos.

Interdum quoque vocabula protus differunt.

Slav.		Russ.
ГЛАГОЛЮ	loquor	ГОВОРЮ
РЕКАЪ	dixit	СКАЗАЛЪ
ДНАСЪ	hodie	СЕГОДНИ
БАИНЪ	semper	ВСЕГДА, ВСЕГДА
ИСТИНА	veritas	ПРАВДА
ТОНЕ	gratis	ДАРОМЪ

CAPUT I.

De Literis, Pronunciatione & Orthographia

	Nom.	figura	numerus	valor
1	Az	А а	1	a.
2	Buki	Б б	2	b
3	Vædi	В в		v consonans
4	Glagol	Г г	3	g
5	Dobro	Д д	4	d
6	Iest	Е е	5	e
7	Schiviet	Ж ж		g Gallorum ante e & i
8	Zelo	З з	6	Z Gallor. & Anglor.
9	Zemla	З з	7	
10	Ische	И и	8	i
11	I	И и	10	
12	Kako	К к	20	k
13	Liudi	Л л	30	l
14	Mislæt	М м	40	m
15	Nasch	Н н	50	n
16	On	О о	70	o
17	Pocoi	П п	80	p
18	Rtzi	Р р	100	r
19	Slovo	С с	200	f
20	Twerda	Т т	300	t.

21. Ik	88	400	u
22 Phert	ΦΦ	500	ph.
23 Cheer	ΧΧ	600	ch. Germanorum
24 Ot	Ωω	800	o longum
25 Tfi	Υυ	900	ts.
26 Tſcherf	Υυ	90	tſch. ch. Angl. five C Ital. ante e & i.
27 Scha	Шш		ſh. five ch. Gall. & ſh Anglorum.
28 Schtſcha	Шш		ſchtſch.
29 Ier	Ъъ		non effertur in pronun- ciatione
30 Ieri	Ии		Iui.
31 Ieer	Ии		i breviffimum
32 Iat	ѦѦ		ie dipthongus
33 Ius	Юю		iu
34 Iæt	ѦѦ		ia dipthong.
35 Kfi	ѦѦ	60	x
36 Pfi	ѦѦ	700	Ps
37 Thita	ѦѦ	9	f
38 Iſchitze	ѦѦ		pronunciatur i.
39	ѦѦ		Ot

Millenarios ſequenti modo ſcribunt a 1000.

E 2000. Annus præſens a 1696. Ruſſis
eſt à condito mundo 3611. 7204. qui
menſe Septembri præteriti anni incepit.

In pronunciatione maxima pars Germanorum impingere solet, differentiam non observando inter ж & ш. inter з & с. imo interdum ne quidem inter к & п. & inter д & т. quod tamen illis non accidet qui Gallicam linguam genuine pronunciant.

¶ in initio vocis pronunciatur tanquam iota Germanicum præcederet **ЕКО.** *ievo* illius. **ЕСТА** *iest* est. in ultima syllaba sequente alia consonante frequenter ut о. **ПИИУЗ** *bibis piosch.* **БИИУЗ** *biiosch.* verberas.

Sonus litera **и** non nisi viva voce exprimi potest, est instar diphthongi ex u & i compositæ. Ab exteris sæpe in pronunciatione confunditur, licet vox inde prorsus aliam significationem accipiat ut **ПИТАТЗ** *pitat.* cruciare **ПИТАТЗ** *pitat* cibare.

Quanquam **з** nunquam & **д** vix in pronunciatione audiatur, usum tamen habent in fine vocabuli post aliam consonantem, quanquam sine tenuibus auribus ab exteris vix percipi possint. Aliquatenus explicari posset **дд.** & **нн** finale per ll. & n Hispanorum **ПОЛЗ.** *sexis.* **ПОЛЛ** *pavimentum.*

In pronunciatione quoque attendus est accentus, quem libris impressis apponere solent, non

Α α	a	Π π	ad pag. 9.
Β β	b	Ρ ρ	
Θ θ	v. w.	Σ σ	s. c/2
Ι ι	γ	Φ φ	t-8-ph. of
Κ κ	δ	Χ χ	che. che. of K. 9
Λ λ	ε	Ψ ψ	18 of 123 s. 2
Μ μ	ζ	Ω ω	che. che.
Ν ν	η		che. che.
Ξ ξ	θ		che. che.
Ο ο	ι		che. che.
Π π	κ		che. che.
Ρ ρ	λ		che. che.
Σ σ	μ		che. che.
Τ τ	ν		che. che.
Υ υ	ξ		che. che.
Φ φ	ο		che. che.
Χ χ	π		che. che.
Ψ ψ	ρ		che. che.
Ω ω	σ		che. che.

Α ΜΑΤΟΒ ΙΟΥΤΥΧΕ ΟΛΛΟΝ ΗΝ ΧΕ ΑΝ
 ΧΡΟΤΕ Β Ζ Ε ΗΝΩ ΠΩΛΛΑΤ Η
 Α ΜΗΝΗ

non vero scripturæ vernaculæ linguæ. Accentus collocatio vocis significationem interdum determinat v. g. **мѢКА**. si accentum colles in penultima & dicas *múca* significat cruciatum, si vero in ultima & dicas *mucà*. significat farinam. Ufu autem potius quam regulis discendus est accentus.

In orthographia nonnulli exteri **у**. **ш** & **щ** confundunt quod tamen genuinæ pronunciationis tantisper gnaris non accidet.

Ѣ. & **А**. **О**. & **Ѡ**. **Н**. **І**. & **Ѥ**. in scribendo à nonnullis confunduntur. Hæ tres ultimæ vocales licet sonu similes interdum vocis significationem determinant **миръ**. pax **миръ** mundus. **миръ** mirrha.

Nonnullæ literæ alia forma pinguntur scribendo quam in libris impressis, sicuti ex tabula apposita videre licet.

Frequentibus quoque abbreviationibus utuntur tam in scriptione quam in impressione, è quibus maxime communes hic subjungimus.

А́ГГЛЪ - *angēl* angelus. **А́РХАГГЛСКІИ** *archangēlskii* archangelicus. **Б҃ГЪ** *bōg* Deus. **Б҃ЖЕСТВО** *bōšcheštvo* divinitas. **Б҃ЦА** *bōgeroditza* Deipara.
Б҃ГО-

БЛАГОДАРИЮ *blāgodariu* gratias ago. ВЛАДА *vlādica*
 Dominator ВОСКРѢНІЕ *voskręsenie* resurrectio. ГДА
Gōspod Dominus. ГДРЪ *Gōsūdār* Dominus,
 quo tamen Tzarem significant, si istud voca-
 bulum solum cum verbo dicunt vel scribunt.
 ДХЪ *dūch* spiritus. ДНЪ *Dēn* dies. ЕПІКПЪ
iepiſcōp Episcopus. ІНАЪ *ifrāil* Israel. ІИЪ
iisus Jesus. КРЪТЪ *kręst* crux. КРЪЩЕНІЕ *kręsch-*
tschenie baptisma. МРОСТЪ *mūdrost* sapientia.
 МАТЪ *mīlost* amor, charitas. М҃ННК *mūtſchēnik*
 martir. МѢСЪ *męsętz* mensis. НЕБѢСНН
nębęsnii celestis. ННѢ *nūinē* nunc. РЖТВО *rōscheſtvo*
 nativitas. СЪТЪ *ſvīat* sanctus. САНЦЕ *ſontze* sol.
 СРЦЕ *ſęrtze* cor. ТРЦА *troitza* trinitas. УЧТАЪ
utſchitēl Præceptor. УЧННКЪ *uſſchēnik* discipu-
 lus. ХЪ *Chrīstos* Christus. ОЦЪ *ottętz* pater.
 ЦРЪ *Tzār* ЧЛЪ *tchēloveck* homo. ЧТЪ *tſchęst*
 honor.

CAPUT

CAPUT II.

De Nominibus.

MAGNAM Nomina habent difficultatem in declinationibus. Non enim declinationes per certos tantum articulos cuiuslibet casus fiunt, uti in maxima parte Vernacularum Europæ, sed casus à se invicem terminationibus differunt, uti in lingua Latina & Græca. Præterea modus flectendi nomina ad certa pauca quædam Paradigmata referri non potest. Retinuimus igitur numerum & ordinem Declinationum, qui in Grammatica Slavonica extat, quoniam in vocabulis difficilibus & in communi sermone parum usitatis ad Grammaticam Slavonicam semper recurrendum est. Vocabula tamen aliqua masculina apud Russos peculiari modo declinantur, uti in secunda declinatione monēbimus.

Declinationes sunt quinque, primæ quatuor sunt substantivorum, quinta adjectivorum.

Genera habent quatuor, nimirum Masculinum, Fœmininum, Neutrum & Commune. Commune competit paucis iis substantivis,

C

quæ

quæ tam de Viro quam de Fœmina dicuntur.

Genus omne non habent: nam adjectiva tribus terminationibus constant; masc. definit **н**. fœm. in **а**. & neutrum in **оѣ**. contracte **о**.

Certæ Regulæ universales dari non possunt ex quibus genus cujuscunque nominis substantivi statim dignosci queat, maximam tamen partem regulæ sequentes continent.

Masculina sunt, quæ in **н** desinunt in quarta declinatione, & quæ in **ъ** desinunt in secunda declinatione.

Fœminina sunt quæ in **а** desinunt in prima declinatione, & in **я** in tertia declinatione. Sunt quidem in quarta declinatione quædam masculina in **я** desinentia, sed illa maximam partem sunt nomina virorum.

Neutra desinunt in **ѣ**, **о** & **ѡ**, quorum quædam sunt secundæ, quædam quartæ declinationis.

Numeros lingua Slavonica habet tres, Singularem, Dualem & Pluralem. Cum vero in sermone communis dialecti Russicæ exiguum usum numeri dualis deprehenderim, paradigmatis meis eum inferere nolui, ne pro incipientibus difficultates augeantur præter necessitatem.

Duas

Duas terminationes Dualis numeri in communi loquela observavi, nimirum nominativi mascul. in **а**. foem. in **ѣ** & ablativi instrumentalis in **ма** v. g. **ДВА ГЛАЗА** duo oculi **ДВѢ ЖЕНѢ** duæ mulieres. **Я ВИДАЛЪ СВОЕМА ГЛАЗАМА** vidi meis oculis; licet multi dicant **Я ВИДАЛЪ СВОИМИ ГЛАЗАМИ**. quod est ablat. pluralis.

Monendum tamen Russos uti Duali non tantum cum de duobus loquuntur, sed quoque de tribus & quatuor v. g. **ДВА ПОПА**, **ТРИ ПОПА**, **ЧЕТЫРИ ПОПА** duo presbyteri, tres presbyteri, quatuor presbyteri.

Sed sciendum hoc tantum observari quando substantivo numerus cardinalis additur uti in præcedentibus exemplis.

A numero quinario incipit usus pluralis. v. g. **ПЯТЬ ПОПА** quinque presbyteri.

Casus habent septem. Nam præter sex casus vulgares, habent unum linguæ Slavonicæ indeque derivatis dialectis peculiarem, quem ablativum instrumentalem nonnulli vocant. In Grammatica Slavonica vocatur **ТВОРИТЕЛЬНИ**, & est ordine sextus, quo ordine quoque illum in paradigmatis nostris declinationum collocabimus, quo minus confundantur qui stu-

dium hujus linguæ ope Grammaticæ Slavonicæ perficere velint.

Utuntur autem isto ablativo instrumentali.

1. quando de re loquuntur, qua tanquam instrumento aliquid peractum est ut **НОЖИКОМЪ РЕЗАЛЪ** secui cultro.

2. De tempore loquentes; v. g. **ВЪСНЮ** vere, seu vernali tempore **ЛѢТОМЪ** æstate. **ДНЕМЪ** die **НОЧЮ** noctu.

3. Cum verbo **ЗВА** & verbo **КА** v. g. **ИВАНЪМЪ МЕНА ЗОВУ** vocant me Johannem, i. e. nomen mihi est Johannis. **ОНЪ ПОСЛОМЪ БЫЛЪ ВО ФРАНЦУСКОЙ ЗЕМЛѢ.** fuit legatus in Gallia.

4. Aliquæ præpositiones interdum cum hoc casu construuntur.

5. In idiotismis nonnullis Russicis. **Я ПРОСТЪ СКОИМИ ДЕНГАМИ.** omni mea pecunia orbatus sum **А СЪДЕНЪ ДЕНГАМИ** pecunia indigeo. **НЕ ПОГНѢШАИ СЯ НАШИМЪ КЪШЕНІЕМЪ** noli spernere nostros cibos.

Genitivo utuntur interdum loco nominativi post particulam negativam **НЕТЪ** v. g. **НЕТЪ ТАКОГО ЧЛВКА КОТОРОИ ВСЕ ЗНАЕТЪ** non datur talis homo qui omnia scit.

Quantitatem indeterminatam quoque more

re Gallicæ linguæ per genitivum exprimunt. ut. **ДАН МНѢ ХЛѢБА** da mihi panem. Germanice *gebt mir brod.* **ДАН МНѢ ХЛѢВЪ** significat da mihi totum panem. Germanice *gebt mir das brod.*

Genitivus quoque post comparativum ponitur **ОНЪ СТАРШІН БРАТА МОЕГО** ille senior est quam frater meus.

Denique notandum, quanquam in vulgari dialecto Vocativus similis sit Nominativo, nonnunquam tamen Vocativum Slavonicum eos retinere, quod fieri solet in rebus spectantibus ad religionem; quæ ipsis Slavonice tradita fuit. ut. **ГОЖЕ ПОМНИТИ** miserere Deus.

Prima Declinatio duas habet terminationes nempe **а** & **а**. Nominaque hujus declinationis sunt generis foeminini exceptis nominibus virorum, e. g. **ЖЕНА** mulier vel uxor.

	Singularis	Pluralis.
Nominativus	ЖЕНА.	ЖЕНАИ mulier, uxor
Genitivus	ЖЕНАИ	ЖЕНЪ
Dativus	ЖЕНѢ	ЖЕНАМЪ
Accusativ.	ЖЕНЪ	ЖЕНАИ
Vocativus	ЖЕНА	ЖЕНАИ
Ablativ. Instru.	ЖЕНОЮ	ЖЕНАМИ
Ablativus	ЖЕНѢ	ЖЕНАХЪ

Eodem

Eodem modo declinatur **дѣва** virgo **вода** aqua, **рука** manus. Ubi obiter monendum in istis casibus quæ terminantur in **и**. Russos, ut in lingua Slavonica, post **к**. sumere **и**. ut. **пѣрсты мои рѣки**. digiti meæ manus. pro **рука**. Quod autem in lingua Slavonica **к** ante **ѣ** mutatur in **ц**. hoc Russi non observant. Dicunt enim **онъ держи въ своє рѣкѣ** tenet in manu sua, cum Slavonice dicendum esset **руцѣ**.

Secunda Declinatio duas habet terminationes, nempe in **ъ** quæ sunt generis masculini ut. **городъ** urbs & in **о** & **а**. quæ sunt generis neutrius. ut **дерево** lignum. **имя** nomen.

	Singularis	Pluralis.
Nomin.	городъ urbs	города
Genit.	города	городокъ
Dat.	городу	городомъ
Accus.	городъ	города
Vocat.	similis est Nominativo.	
Ablat. Instr.	городомъ	городами
Ablat.	городѣ	городехъ

In rebus animatis Accusativus singularis definit in **а** ut **братъ** frater **видалъ ты моего брата** vidistine meum fratrem.

Interdum

Interdum ultima vocalis nominativi in casibus obliquis abjicitur ut **ѡтѣцъ** pater. **ѡца** patris **ѡцѣ** patri. **ѡца** patrem.

Vocabula quædam mere Russica genitivum & ablativum singularis formant in **ѣ**. ut **члѣкъ** **простоко родѣ**. homo generis plebei **ѣнеко** **ѣз домѣ** **пожарѣ** **былѣ** in ipsius domo incendium fuit. **четырѣ** **времени годѣ**. quatuor anni tempora **обоѣко** **полѣ** **люди**. utriusque sexus homines.

	Sing.	Plur.
N.	дрѣко	дрѣка lignum
G.	дрѣка	дрѣкѣ
D.	дрѣкѣ	дрѣкомѣ
A. } V. }	similes sunt Nominativo.	
Ab. I.	дрѣкомѣ	дрѣкамѣ
Abl.	дрѣкѣ	дрѣкѣхѣ

	Sing.	Plur.
N.	имѣ	имѣна nomen
G.	имѣне	имѣнѣ
D.	имѣни	имѣнемѣ
A. } V. }	similes sunt Nominativo.	
Ab. I.	имѣнемѣ	имѣнамѣ
Abl.	имѣни	имѣнехѣ .

Tertia

Tertia Declinatio, unam habet terminationem in **а**. & nomina hujus Declinationis sunt generis foeminini. ut **ЛОШАДА** equus.

	Sing.	Plur.
N.	ЛОШАДА	ЛОШАДИ
G.	ЛОШАДИ	ЛОШАДЕИ
D.	ЛОШАДИ	ЛОШАДЕМЪ
A.	ЛОШАДА	ЛОШАДИ
V.	similis est Nominativo.	
Ab. I.	ЛОШАДІЮ	ЛОШАДМИ
Abl.	ЛОШАДИ	ЛОШАДЕХЪ

Quarta Declinatio varias habet terminationes, è quibus communiore sunt in **и**. **а** & **е**. atque genitivum formant in **а**. ut **МОРОКЕН**. formica. **МОРОКА**. **КНАЗЪ** princeps **КНАЗА**. **ЗНАМЕНІЕ** signum **ЗНАМЕНІА**.

	Sing.	Plur.
N.	КНАЗЪ	КНАЗІЕ
G.	КНАЗА	КНАЗЕИ
D.	КНАЗЮ	КНАЗЕМЪ
A.	КНАЗА	КНАЗІЕ
V.	similis est Nominativo	
Ab. I.	КНАЗЕМЪ	КНАЗМИ
Ab.	КНАЗѢ	КНАЗЕ^ѣ

Quinta

Quinta Declinatio est Adjectivorum, quorum masculinum definit in **и**. ut **бѣлон** albus foem. in **а**. ut **бѣлаа** contr. **бѣла** alba. neutr. in **о**. **бѣло** contr. **бѣло** album.

Singularis.

	Masc.	Foem.	Neutr.
N.	бѣлон	бѣла	бѣло
G.	бѣлоко	бѣлон	бѣлоко
D.	бѣломѹ	бѣлон	бѣломѹ
A.	бѣлоко	бѣлоу, бѣлу	бѣло
V.	similis est Nominativo.		
Ab. I.	бѣлимъ	бѣлоу	бѣлимъ
Abl.	бѣломъ	бѣлѣ	бѣломъ

Pluralis.

N.	бѣлѣ	бѣлаа	бѣлаа
G.	бѣлихъ	} in omnibus generibus.	
D.	бѣлимъ		

A. } similes sunt Nominativo.
V. }

Ab. I. бѣлими }
Ab. бѣли } in omnibus generibus.

Accusativus singularis masculini similis est Nominativo quando constructur cum Substantivo rei inanimatae **а кѹпѣмъ доброн ножикъ** emi bonum cultrum.

D

Quando

Quando Adjectivum solum ponitur sine Substantivo, ultima vocalis Nominativi singularis masculini abjicitur; ut **УЧОННОУ ЧЕ-ЛОУКѢКЪ** homo doctus. **КАЖЕТЪ СЯ МИѢ УТО ОНЪ НЕ УЧОНЪ** videtur mihi quod ipse non fit doctus.

Formatio Comparativi usu addiscenda est **СТАРОУ**. senex. habet in Comparat. **СТАРШИ** senior. à **МОЛОДОУ** juvenis fit **МОЛОЖИ** Junior à **КОРОТКОУ** brevis **КОРОТЪИ** brevior. **ВЫСОКОУ** altus. **ВЫШИ** altior. **ВЕЛИКОУ** magnus. **БОЛШИ** major **МАЛОУ** parvus **МЕНШИ** minor. **ДОБРОУ** bonus. **ЛУЧЪИ** melior.

Superlativum exprimere solent addito ad Comparativum **ВСЕХЪ** omnium. ut. **МОСКВА БОЛШИ ВСЕХЪ ГОРОДЪ НА РУСИѢ**. Moscuæ maxima urbs est in Russia.

Licet in scribendo Superlativus Slavonicus frequenter retineatur. Fit autem in lingua Slavonica regulariter Comparatio sequenti modo.

Positivus. Comparat. Superlativus.

M. **САТАИ** **САШІ** **САТѢИШИ** Sanctus.

F. **САТАА** **САТШАА** **САТѢИШАА**

N. **САТОЕ** **САТШЕЕ** **САТѢИШЕЕ**.

Antequam caput hoc de Nominibus finiamus, monendum est, Russos frequenter uti dimi-

diminutivis, non tantum cum blandiri alicui volunt. ut **дѣжокъ** mi amice. à **дѣтъ** amicus, verum etiam civilitatis gratia nomina sua in epistolis semper in Diminutivo subscribunt. v. g. **иванъ** ab **иванъ** Johannes **петръ** à **петръ** Petrus.

CAPUT II.

De Pronominibus.

Pronomina personalia declinantur sequenti modo.

Prima Perf. Secunda Perf. Tertia Perf.
Singularis.

N.	я ego	ты tu	онъ ille
G.	мене	тебе	ему
D.	мнѣ	тебѣ	ему, ему
Acc.	меня	тебя	его
Ab. I.	мною	тобою	нимъ
Abl.	мене	тебе	ему

Pluralis.

N.	мы nos	вы vos	они illi.
G.	насъ	васъ	ихъ
D.	намъ	вамъ	имъ
Acc.	насъ	васъ	ихъ
Ab. I.	нами	вами	ими, ими
Abl.	насъ	васъ	ихъ, ихъ
	D 2		Prima

Prima & secunda Persona sunt generis communis, tertia Persona habet in Singulari Foemininum **ОНА** illa. Genit. **ЕЯ**. Dat. **ЕЯ**. Acc. **Ю** & **ЕЯ**. Ab. Inst. **ЕЮ**. Abl. **ЕЯ**. In Plurali, tertia Persona est quoque generis communis.

Huc quoque spectat **СЕБЕ** sui. **СЕБѢ** sibi. **СЕБА** se, & **СОБОЮ** secum.

Pronomina possessiva sunt **МОИ**, **МОА**, **МОЕ** meus mea meum. **ТВОИ** **ТВОА** **ТВОЕ** tuus tua tuum. **НАШЕ** **НАША** **НАШЕ** noster nostra nostrum. **ВАШЕ** vester. & declinantur sequenti modo.

	Mascul.	Foem.	Neutrum.
	Singularis.		
N.	МОИ	МОА	МОЕ
G.	МОЕКО	МОЕН	МОЕКО
D.	МОЕМЪ	МОЕН	МОЕМЪ
Acc.	МОЕКО	МОЮ	МОЕ
Ab. I.	МОИМЪ	МОЕЮ	МОИМЪ
Abl.	МОЕМЪ	МОЕН	МОЕМЪ.

	Pluralis		
N.	МОИ	МОА	МОА
G.	МОИ	} in omnibus generibus.	
D.	МОИМЪ		
Ab. I.	МОИМИ	} in omnibus generibus	
Abl.	МОИХЪ		

Notan-

Notandum quod **ѣѡ** fit possessivum tam primæ & secundæ, quam tertiæ personæ. pro ratione verbi præcedentis, v. g. **ѡѡѣѡ ѡѡѣѡ** teneo in manu mea. **ѡѡ ѡѡѣѡ** tu tenes in manu tua. **ѡѡѡѡ ѡѡѣѡ** ille tenet in manu sua.

Pronomina demonstrativa sunt **ѣѡ** vel **ѣѡѡ** hic: **ѣѡ** l. **ѣѡѡ** hæc. **ѣѡ** l. **ѣѡѡ** hoc. **ѡѡ** ille **ѡѡѡ** illa. **ѡѡ** illud.

Masc. Fœm. Neut.

Singularis.

N.	ѣѡ	ѣѡѡ	ѣѡѡ
G.	ѣѡѡ	ѣѡѡ	ѣѡѡ
D.	ѣѡѡѡ	ѣѡѡ	ѣѡѡѡ
Acc.	ѣѡѡ	ѣѡѡ	ѣѡѡ

Vocativus similis est Nominativo.

Ab. I.	ѣѡѡѡ	ѣѡѡ	ѣѡѡѡ
Abl.	ѣѡѡѡ	ѣѡѡ	ѣѡѡѡ

Pluralis.

N.	ѣѡѡѡ	ѣѡѡѡ	ѣѡѡѡ
G.	ѣѡѡѡѡ	} in omnibus generibus,	
D.	ѣѡѡѡѡ		
Acc.	ѣѡѡѡѡ	ѣѡѡѡѡ	ѣѡѡѡѡ

Vocativus similis est Nominativo.

Ab. In.	ѣѡѡѡѡѡ	} in omnibus generibus,	
Ablat.	ѣѡѡѡѡѡ		

Commu-

Communius tamen in vulgari dialectu adhibent **ΕΤΟΗ**, quod flectitur secundum paradigma Pronominis Relativi **ΚΟΤΟΡΟΗ**.

Masc. Fœm. Neut.

Singularis.

Nom.	ΤΟΗ	ΤΑΑ	ΤΟΕ
Gen.	ΤΟΚΟ	ΤΟΗ	ΤΟΚΟ
Dat.	ΤΟΜΥ	ΤΟΗ	ΤΟΜΥ
Accus.	ΤΟΚΟ	ΤΥΗ	ΤΟΕ
Vocativus similis est Nominativo.			
Abl. I.	ΤΕΜΖ	ΤΟΗ	ΤΕΜΖ
Ablat.	ΤΟΜΖ	ΤΟΗ	ΤΟΜΖ

Pluralis.

Nom.	ΤΗΕ	ΤΗΑ	ΤΑΑ
Gen.	ΤΕΧΖ	} in omnibus generibus.	
Dat.	ΤΕΜΖ		
Acc. & Voc. fimiles sunt Nominativo.			
Abl. I.	ΤΕΜΗ	} in omnibus generibus.	
Abl.	ΤΕΧΖ		

Interrogativa sunt **ΧΤΟ** quis, quæ & **ΥΤΟ** quid. & **ΥΕΗ** **ΥΕΑ** **ΥΗΕ**. quod sequenti modo construitur **ΥΕΗ** **ΕΤΟΗ** **ΥΕΛΟΚΕΚΖ** cujus hic est fervus. **ΥΕΑ** **ΕΤΑΑ** **ΛΟΨΑΔΔ** cujus hic est equus

Masc.

	Masc.	Fœm.	Neutr.
Nom.	ХТО quis	ХТО quæ	ЧТО quid
Genit.	КОКО	КОИ	ЧЕКО
Dativ.	КОМУ	КОИ	ЧЕМУ
Accus.	КОКО	КЮ	ЧТО
Abl. I.	КИМЪ	КОЮ	ЧИМЪ
Ablat	КОМЪ	КОИ	ЧЕМЪ

In plurali ut in lingua Latina Relativo
КОТОРИИ utuntur.

Eodem modo declinatur НЕХТО nemo &
НЕЧТО nihil.

Relativum КОТОРИИ, КОТОРАА, КОТОРОЕ.
qui, quæ, quod, sequenti modo declinatur.

	Masc.	Fœm.	Neutr.
Singularis.			
Nom.	КОТОРИИ	КОТОРАА	КОТОРОЕ
Gen.	КОТОРИКО	КОТОРИИ	КОТОРИКО
Dat.	КОТОРИМУ	КОТОРИИ	КОТОРИМУ
Acc.	КОТОРИКО	КОТОРИЮ	КОТОРИКО
Ab. I.	КОТОРИМЪ	КОТОРИЮ	КОТОРИМЪ
Abl.	КОТОРИМЪ	КОТОРИИ	КОТОРИМЪ

Pluralis.			
Nom.	КОТОРИЕ	КОТОРИА	КОТОРАА
Gen.	КОТОРИХЪ	} in omnibus generibus.	
Dat.	КОТОРИМЪ		
Acc.	КОТОРИЕ	КОТОРИА	КОТОРАА
Ab. I.	КОТОРИМИ	} in omnibus generibus.	
Ab.	КОТОРИХЪ		

Ео-

Eodem modo flectitur **нѣкотороу** aliquis **какоу** qualis. **некакоу** nullus. **всакоу** quilibet. **самому** ipse.

Онъ самъ то мнѣ сказавъ ille mihi hoc dixit ipse.

С А Р. IV.

De Verbo.

Verba sunt vel Primitiva vel Derivativa: Inter Derivativa creberrimus est usus frequentativorum, quibus semper utuntur, quando de actione indeterminata loquuntur. v. g. **оуеманикатъ** Frequentativum est ab **оуеманитъ** fallere. Sic dico **на нѣмъ нандешъ челоуѣка котороу не оуеманикатъ** vix reperis hominem, qui non fallit. Sed si loquar de certo actu, tunc dico **ты оуеманиахъ меня** tu me fefellisti. Sic **оумакатъ** Frequentativum est ab **оуматъ** lavare.

Particulæ verbis compositis additæ significant verbi significationem. v. g. **нести** portare. **принеси ключъ** affer clavem huc. **пони ключъ къ замочку** porta clavem ad fabrum ferrarium. **приведи лошадь сюда** adduc equum huc. **поведи лошадь къ конюшню**

Duc

duc equum in equile. **ПРИШЛИ ЕДА** mitte huc.
ПОШЛИ ТДА mitte illuc.

Б in compositione verborum significat ex. v. g. **БАИТИ** exire. **БАТЕЧИ** effluere. **ВОЗ** vel **ВЗ** significat fursum. v. g. **ВОЗХОДИТЪ** ascendere.

Про respondet Germanicæ particulæ *ver* in verbis compositis. **ПИТЪ** bibere **ПРОПИТЪ** bibendo absumere, Germ. *vertrincken*. **ПРОИГРАТЪ**. *verspielen* ludo perdere.

Verba Passiva, Neutra & Reciproca plerumque fiunt per additionem particulæ **ѣ** in omnibus Temporibus & Personis **ѣ** doceo. **ѣ** doceor. disco. **ѣ** discis, **ѣ** discit, **ѣ** didici, **ѣ** didicisti &c. Sic **ПРОБѢДИТЪ** expergefaceret, **ПРОБѢДИТЪ ѣ** expergisci.

Tempora Indicativi habent tria.

1. Præsens, quod definit in **ѣ** ut **ЗАБѢЛѢЮ**.
2. Præteritum, quod regulariter definit in **ѣ** & habet Fœmininum in tribus Personis Singularis numeri in **ѣ** ut. **ѣ** **ЗАБѢЛѢЛЪ** feci. (vir) **ѣ** **ЗАБѢЛѢЛА** feci. (mulier.)
3. Futurum quod ordinario fit addendo ad Infinitivum **ЕДА** vel **СТАИ**. ut. **ЕДА** **ЗАБѢЛѢТЪ** faciam.

Е

ЛОКО

Loco Temporum Subjunctivi additur Præterito Indicativi syllaba **ΕΙ** quando optative vel conditionaliter loquuntur. v. g. **ΔΑΝ ΕΟΓΕΥΤΟ ΕΙ ΕΡΑΤΕ ΜΟΝ ΠΡΟΕΧΑΛΕ** faxit Deus ut frater meus adveniat **ΚΑΚΕ ΕΙ Α ΖΗΛΕΥΕΤΕ ΕΙ Α ΗΕ ΚΩΠΗΛΕ**, si scivissem non emissem.

Verbis auxiliaribus ad formationem Præteriti non utuntur, sicuti reliquæ vernaculæ Europæ. In communi quoque sermone verbum **ΗΜΕΝ** habere & Præsens à verbo **ΕΙΜΙ** esse. vix occurrit, nisi quod more Latino **ΕΣΤΙ ΜΕΝ** est mihi, loco habeo dicant. Sic **ΕΣΤΑΝ ΤΕΚΑ ΔΕΝΗ** habesne pecuniam.

Sum, es, est, plerumque omittitur. v. g. **Α ΕΙΜΙ** sum satur, **ΑΤΑΙ ΔΥΡΑΚΕ** esne tu stultus. **ΟΝΕ ΓΟΡΑΖΑΟ ΕΟΡΑΤΕ**. ille est valde dives

Præteritum vero in usu est.

Singularis.

Pluralis.

Masc. **Α ΕΙΜΕ**

Fœm. **Α ΕΙΜΑ**

Masc. **ΤΑΙ ΕΙΜΕ**

Fœm. **ΤΑΙ ΕΙΜΑ**

Masc. **ΟΝΕ ΕΙΜΕ**

Fœm. **ΟΝΑ ΕΙΜΑ**

} fui

} fuisti

} fuit

ΜΑΙ ΕΙΜΙ fuimus

ΕΙ ΕΙΜΙ fuistis.

ΟΝ ΕΙΜΙ fuerunt.

Futurum.

Singularis.

Pluralis.

ΕΣΔΕ ero

ΕΣΔΕΜΕ erimus.

ΕΣ-

БѢДУШЪ eris**БѢДѢТЕ** eritis.**БѢДѢТЪ** erit**БѢДѢТЪ** erunt.Imperat. Sing. **БѢДИ** esto. Plur. **БѢДѢТЕ** estoteInfinitivus **БѢТИ**.

Regularia Verba ad duas conjugationes referri possunt; neque aliqua est inter eas differentia nisi in Tempore Præsenti Indicativi, uti ex sequentibus paradigmatis liquebit.

Prima Conjugatio est cujus Infinitivus definit in **АТ**. vel **АТ** & tertia Persona Singularis Præsentis in **ЕТЪ**. Plur. in **ЮТЪ**. ut **ЗДѢЛАЕТЪ** facere. **ОНЪ** **ЗДѢЛАЕТЪ** ille facit. **ОНИ** **ЗДѢЛАЮТЪ** faciunt.

Præsens fit ab Infinitivo mutato **ТЪ** in **Ю**.

Singularis

Pluralis.

ЗДѢЛАЮ facio**ЗДѢЛАЕМЪ** facimus**ЗДѢЛАЕШЪ** facis**ЗДѢДѢТЕ** facitis**ЗДѢЛАЕТЪ** facit**ЗДѢЛАЮТЪ** faciunt.

Notandum, quod quæ in Infinitivo desinunt in **БАТЪ**, istud in Præsenti mutant in **Ю**. e. g. **НОЧЕВАТЪ** pernoctare **НОЧЮ** pernocto **ПОСЛѢДОВАТЪ** sequi. **ПОСЛѢДУЮ** sequor.

Quæ in Infinitivo desinunt in **ЗАТЪ**, habent in Præsenti **ЖЪ**. ut. **РЕЗАТЪ** secare. **РЕЖУ** seco. **КАЗАТЪ** dicere. **КАЖУ** dico. **ПРИКАЗАТЪ** jubere. **ПРИКАЖУ** jubeo.

Præteritum fit ab Infinitivo mutato **Т** in **А**.
 ut, **А ЗАБЛААЪ** feci. à **ЗАБЛААТЪ**, **НОУЕКААЪ** per-
 noctavi à **НОУЕКАТЪ**, **КАЗААЪ** dixi. à **КАЗАТЪ**.

Singularis.

Pluralis.

M. А ЗАБЛААЪ	} feci	МАИ ЗАБЛААИ fecimus
F. А ЗАБЛААА		
M. ТАИ ЗАБЛААЪ	} fecisti	КАИ ЗАБЛААИ fecistis
F. ТАИ ЗАБЛААА		
M. ОНЪ ЗАБЛААЪ	} fecit	ОНАИ ЗАБЛААИ fecerunt
F. ОНА ЗАБЛААА		

Futurum fit addendo ad Infinitivum **БДАЪ**
 vel **СТАНЪ**.

Singularis.

А БДАЪ l. СТАНЪ	} ЗАБЛАТЪ	faciam.
ТАИ БДАИШЪ l. СТАНЕИШЪ		facies.
ОНЪ БДАЕТЪ l. СТАНЕТЪ		faciet.

Pluralis.

МАИ БДАЕМЪ l. СТАНЕМЪ	} ЗАБЛАТЪ	faciemus.
КАИ БДАТЕ l. СТАНЕТЕ		facietis.
ОНАИ БДАЮТЪ l. СТАНЮТЪ		facient.

Imperativus fit à Præsenti mutato **Ъ** vel
Ю in **И**. **ЗАБЛАИ** fac. **КАЖИ** dic. à **КАЖЪ** dico.
 Sing. **ЗАБЛАИ** fac. Plur. **ЗАБЛАИТЕ** facite.

Loco Temporum Subjunctivi, ut supra mo-
 nitum, tantum addunt Syllabam **БИ**. Præteri-
 to Indicativi.

Præ-

Præfens.

1. ДАН БОГЪ УТО БЫ А ЗА'БЛААЪ, ЗА'БЛААА
2. ДАН БОГЪ УТО БЫ ТЫ ЗА'БЛААЪ, ЗА'БЛААА
3. ДАН БОГЪ УТО БЫ ОНЪ ЗА'БЛААЪ, ОНА ЗА'БЛААА.

Faxit Deus ut ego faciam, tu facias, ille faciat, illa faciat.

ДАН БОГЪ УТО БЫ МЫ ЗА'БЛААИ
БЫ ЗА'БЛААИ
ОНИ ЗА'БЛААИ.

Faxit Deus, ut nos faciamus, vos faciatis, illi faciant.

In Præterito imperfecto, perfecto & plusquamperfecto alium modum loquendi non habent.

КАКЪ БЫ А ЗА'БЛААЪ, ЗА'БЛААА si facerem, si fecissem КАКЪ БЫ ТЫ ЗА'БЛААЪ, ЗА'БЛААА si faceres, feceris, fecisses.

Infinitivus. ЗА'БЛААТЬ facere

Particip. Præfens ЗА'БЛААЮЩІИ faciens.

Particip. Præter. ЗА'БЛААВШИИ factus.

Secunda Conjugatio, cujus Infinitivus plerumque definit in ИТЬ, ut dictum, à prima Conjugatione tantum differt in Præsenti, formans tertiam Personam Singularis in ИТЬ, & tertiam pluralis in ЯТЬ. ut В'ЕРИТЬ credere.

ОНЪ

ОНЪ ВЪРИТЪ credit. ОНЫ ВЪРАТЪ credunt.

Præfens fit ab Indicativo mutato T. in H.

ut **кѣри**, **кѣри** credo.

Singularis.

Вѣрю credo

ВЪРНИШЪ credis

ВЪРЪТЪ credit

Pluralis.

ВѢРИМЪ credimus.

ВѢРИТЕ creditis.

Β' ΕΡΑΤΖ credunt.

Nota 1. Quæ in Infinitivo desinunt in БИТЪ, БИТЪ & ПИТЪ, illa in prima persona Præsentis λ assumere solent, ut ЛЮБИТЪ ama-re, ЛЮБЛЮ amo. ДИВИТЪ сѧ, mirari ДИВЛЮ сѧ miror, licet ДИВЮ сѧ quoque in usu sit, КЪПИТЪ emere, КЪПЛЮ emo. In reliquis vero personis istud λ. iterum abjiciunt. ut ТЫ ЛЮБИШЬТЪ amas, ОНЪ ДИВИТЪ сѧ miratur. КЪПАТЪ emunt.

2. Quæ in Infinitivo desinunt in **ДѢТЪ** primam personam præsentis habent in **ЖЪ**, ut. **ХОДѢТЪ** incedere. **ХОЖЪ** incedo. **ГЛАДѢТЪ** aspicere. **ГЛАЖЪ** aspicio, **РОЗЕРѢТЪ СЯ** irasci, **РОЗЕРЖЪ СЯ** irascor. In reliquis vero personis istud **Ж**. Iterum in **Д** mutatur. ut **ТЫ ХОДИШЪ** incedis, **ОНЪ ГЛАДИТЪ** aspicit, **ОНИ РОЗЕРДАЮТЪ СЯ** irascuntur.

3. Quæ in Infinitivo definunt in **arʔz**, habent in prima Præsentis **urʔ** ut **ʒkʒarʔz** mor-

mordere, **ѸКѸШѸ** mordeo, **КРАШѸ** tingere coloribus, **КРАШѸ** tingo. In reliquis personis illud **Ш**. iterum in **Ѹ** mutatur, ut **СОБАКА ѸКѸ-ШѸ** canis mordet.

4. Quædam definitia in **ЗШѸ**, habent in prima Præsentis **ЖѸ** ut **ПРОЗШѸ** minari. **ПРО-ЖѸ** minor, **НАПРОЗШѸ** onerare, **НАПРОЖѸ** onero. In reliquis personis radicalis Infinitivi redit **ОНѸ** **ПРОЗШѸ** minatur.

Reliqua Tempora eodem modo formantur ut in prima Conjugatione, adeoque supra monita repetere supervacuum.

А КѸРНАЗ credidi, **А ЛЮБНАЗ** amavi, **А ДИВНАЗ** ca miratus sum, **А ХОДНАЗ** incesse, ambulavi, **А ѸКѸШНАЗ** momordi, **А ПРОЗНАЗ** minatus sum.

Verba Irregularia ad duas classes referemus. Primo classis continebit ea quæ tantum anomaliam habent in præsentis, sicuti **СПАЮ** dormio, **аПАѸѸ**, dormire quod conjugatur modo sequenti.

Præsens.

Singularis.

СПАЮ

СПИШѸ

СПИѸѸ

Pluralis.

СПИМАЗ

СПИѸѸѸ

СПАѸѸѸ.

Sic

Sic **пишѸ** scribo, à **пишатъ** scribere.

Singularis.

Pluralis.

пишѸ

пишемъ

пишиши

пишете

пишутъ

пишутъ.

Sic quoque **держѸ** teneo, à **держатъ** tenere.
онъ держитъ ille tenet, **они держатъ** tenent.

Ad hanc classẽ Anomalorum pertinet quoque **житъ** vivere. quod terminationem secundæ Conjugationis habet, ejus Præsens verò, secundum primam Conjugationem flectitur **а живѸ** vivo, **онъ живетъ** vivit **они живутъ** vivunt.

Omnium horum Præterita sunt Regularia **а спалъ** dormivi, **а писалъ** scripsi, **а держалъ** tenui, **а жилъ** vixi.

Secunda classis Anomalorum majorem habet difficultatem, non tantum enim in Præsenti, sed & in Præterito, Anomaliam patiuntur. Catalogum eorum hic subjungemus, hoc tantum circa Præteritum monentes, quod illa quæ in Præterito non definunt in **а**, illa in Fœmino & in plurali **а**. afficiant. **онъ могъ** ille potuit **она могла** illa potuit. **мы могли** nos potuimus **онъ принесъ** ille attulit **она принесла** illa attulit.

Inter Anomala ea sunt difficiliora quæ in Infinitivo

Infinitivo in **ѣ**. definunt, atque in Præsenti **гѣ** vel **кѣ** habent, ut **сожѣуѣ** comburere. **сожгѣ** comburo. **теуи** fluere. **текѣ** fluo. adeoque eorum paradigma hic exhibebimus.

Singularis.	Pluralis.
сожгѣ comburo	сожжѣмѣ
сожжѣшѣ	сожжѣте
сожжѣтъ	сожгѣтъ .

Sic **могѣ** possum, **онѣ** **можетѣ**. **онѣ** **могѣтъ** **берѣгѣ** **сѣ** caveo mihi, **онѣ** **берѣжетѣ** **сѣ** ille cavet sibi, **онѣ** **берѣгѣтъ** **сѣ** cavent sibi.

Singularis.	Pluralis.
текѣ fluo	теуѣмѣ
теуѣшѣ	теуѣте
теуѣтъ	текѣтъ

Sic **а** **попеуи** **сѣ** curam habere **попекѣ** **сѣ** curam habeo. **попеуѣтъ** **сѣ** curam habet. **попекѣтъ** **сѣ** curam habent.

Præteritum.

	Singularis.		Pluralis.
Maf.	ѣ сожѣтъ	} combussi	мѣ сожгѣи
Fœm.	ѣ сожгѣѣ		
Masc.	ѣ сожѣтъ	}	ѣ сожгѣи
Fœm.	ѣ сожгѣѣ		
Masc.	онѣ сожѣтъ	}	онѣ сожгѣи
Fœm.	онѣ сожгѣѣ		

Sic **онѣ** **могѣ** ille potuit, **онѣ** **могѣѣ** illa potuit,

МЫ МОГЛИ potuimus. ОНЫ МОГЛИ potuerunt.

а ТЕКУ fit ТЕКУ fluxit.

а ПОПЕКУ а fit ПОПЕКУ а curam habui.

In sequenti catalogo adjicimus tertiam Præsentis personam, è qua de reliquis judicare licet. Nam quorum tertia persona definit in ЕТЪ, ea secundum primæ Conjugationis paradigma flecti solent, quorum vero tertia persona definit in ИТЪ secundum secundæ Conjugationis paradigma.

Infinit.	Præf.	3 Singul.	Præter.
БЕЖАТЬ,	БЕЖУ,	ОНЪ БЕЖИТЬ,	БЕЖАЛЪ, currere.
БЕРЕЧЬ а,	БЕРЕЧУ а,	ОНЪ БЕРЕЖЕ а	БЕРЕЧЪ а,
БРА́,	БЕРУ,	ОНЪ БЕРЕ́,	БРАЛЪ, cavere.
БЗ́,	КОЗМУ́,	ОНЪ КОЗМЕ́,	БЗАЛЪ, fumere.
БНД́,	БНЖУ́,	ОНЪ БНД́,	БНДАЛЪ & БНД́АЛЪ videre.
БСТАВАТЬ,	БСТАНУ́,	БСТАНЕТЬ,	БСТАЛЪ surgere.
ДАВА́,	ДАМУ́, & ДАЮ́,	ОНЪ ДАД́УТЬ,	ДАЛЕ́, & ДАВАЛЪ dare.

Eodem modo omnia ex verbo hoc composita, ut **БЫДАВАТЬ** expendere, **ПОДАВАТЬ** tradere.

dere, **ДАВА** **reddere**, **ПОДАВА** **vendere**, **ДАДА**,
ДАЛЪ, **ПОДАЛЪ**, &c.

ДОСТАВАТЪ, **ДОСТАЮ**, **ДОСТАЕТЪ**, **ДОСТАМЪ**,
accipere.

ЖИ, **ЖИВЪ**, **ЖИВЕТЪ**, **ЖИМЪ**,
vivere.

ЗАБЫВАТЪ, **ЗАБЫКАЮ**, **ЗАБЫВАЕТЪ**, **ЗАБЫМЪ**,
oblivisci.

ЗАКРЫТЪ, **ЗАКРОЮ**, **ЗАКРЫЕТЪ**, **ЗАКРЫМЪ**,
tegere.

ЗАНИМА, **ЗАНИМАЮ**, **ЗАНИМАЕ**, **ЗАНИМАМЪ**,
mutuare.

ЗАПЕРТИ, **ЗАПЕРЪ**, **ЗАПЕРЕТЪ**, **ЗАПЕРЪ**,
claudere.

ЗВА, **ЗОВЪ**, **ЗОВЕ**, **ЗВАНЪ**,
vocare.

ИТИ, **ИДЪ**, **ИДЕ**, **ИШОМЪ**,
ire.

КРАСТЪ, **КРАДЪ**, **КРАДЕТЪ**, **КРАДЪ**,
furari.

МОУИ, **МОГЪ**, **МОЖЕТЪ**, **МОГЪ**,
posse.

МЫТЪ, **МОЮ**, **МЫЕТЪ**, **МЫЛЪ**,
lavare.

НАИТИ, **НАИДЪ**, **НАИДЕТЪ**, **НАИШОМЪ**,
reperire.

пасть, падѸ, падетъ, Ѹпалъ,
cadere.

переставатъ, перестанѸ,
пересталъ,
cessare.

пойти, поидѸ, поидетъ, пошолъ,
abire pedibus.

прѣхатъ, прѣдѸ, прѣдитъ, прѣхалъ,
abire in curru, vel equo.

понести, понесѸ, понесетъ, понесъ,
auferre.

прити, придѸ, придетъ, пришолъ,
advenire pedibus.

прѣхатъ, прѣдѸ, прѣдитъ, прѣхалъ,
advenire in curru vel equo.

принести, приношѸ, принесетъ, принесъ,
apportare.

прикѣсти, прикѣдѸ, прикѣдетъ, прикѣлъ,
adducere.

прикозитъ, прикожѸ, прикозитъ, прикѣзъ,
advehere.

приниматъ, принимаю, принимае, принѣлъ,
accipere.

пѸститъ, пѸшѸ, пѸститъ, пѸстилъ,
finere.

Cum Compositis выпѸститъ emittere, вѸ-
ститъ intromittere, припѸститъ admittere,

про-

проѡдѣтитъ transitum dare, ѡпѡдѣтитъ dimittere, допѡдѣтитъ permittere.

пѣти,	пою,	поетъ,	пѣлъ,
			canere.
ростѣи,	ростѣ,	ростетъ,	росъ,
			crescere.
сѣи,	сѣѣ,	сѣетъ,	сѣкъ,
			secare.

Cum Compositis **ѡдѣ** сѣи exscindere, ѡтсѣи abscindere.

сѡатъ,	стѣѣ,	стѣлитъ,	сѡалъ,
			sternere.

Compositum tamen magis in usu est **перестѣлѣ** **постѣлѣ** sterno lectum.

сѡжѣтъ,	сѡжѣ,	сѡжетъ,	сѡжетъ,
			comburare.
сѡлгатъ,	сѡлгѣ,	сѡлжетъ,	сѡлгалъ,
			mentiri.
спѡтъ,	спѡю,	спѡитъ,	спѡалъ,
			dormire.
тѣи,	тѣѣ,	тѣетъ,	тѣкъ,
			fluere.
ѡмрѣти,	ѡмрю,	ѡмретъ,	ѡмеръ,
			mori.
ѡстаѣѣ ѡ,	ѡстаѡ ѡ,	ѡстаѣтъѡ,	ѡсталъ ѡ,
			manere.

Verba

Verba Impersonalia.

КАЖЕТЪ СЯ МНѢ,	videtur mihi.
КАЕТЪ СЯ МНѢ,	pœnitet me.
ДОЖДЪ ИДЕТЪ,	pluit.
НЕ АЗА МНѢ,	non possum.
НЕ АЗА ЕИ,	illa non potest.
ВОНАЕТЪ,	foetet.
СОЛНЦЕ СІАЕТЪ,	sol splendet.
ГРЕМИТЪ, ГРОМЪ ИДЕТЪ,	tonat.
БЛИСКАЕТЪ,	fulgurat.
ПОХНИТЪ,	olet.
ГРЕЗИТЪ СЯ МНѢ,	somnio.

C A P. V.

*De Adverbio**Temporis.*

ТЕПЕРЬ, НАИНЕ nunc, **ВЪ** ТѢПОРѢ tunc,
ТЕ ПЕРЕДЪ, **ВЪ** ПРЕДКИ, imposterum,
 . СКОРО, ТОЧАСЪ statim. ПОЗДО sero. ДОЛ-
 ГО, ДАВНО diu. ЖЕ jamtum. ЕЩЕ adhuc.
 СЕКОДИН hodie. ЗАВТРА cras. ВЧЕРАЪ heri. ТРЕ-
 ТИЕ БОДИИ nudius tertius. РАНО mane vel ma-
 ture. ВСЕГДА, ВСЕГДИ semper. КОГДА quan-
 do. НИКОГДА nunquam. ЧАСТО sæpe. ПРЕЖДЕ
 antea. ПОКАМѢТЪ donec, interim. ПОСЛЕ postea.

Loci.

Loci.

ТѢТЪ, ЗДѢТЪ hic. ТАМЪ ibi. ГДѢ ubi. СЪ-
ДИ, СЪДА huc. ТЪДИ, ТЪДА illuc. КЪДА quor-
sum. Ѡ КЪДА unde. Ѡ СЪДА hinc. Ѡ ТЪДА
illinc. ДАЛЕКО procul. БЛИЗКО prope. ВЕЗДЕ
ubique. НИГДЕ nullibi. ВЪ НИЗѢ infra. ВЪ ВЕР-
ХѢ supra. ВЪ НИЗѢ deorsum. ВЪ ВЕРХѢ sursum.

Qualitatis & Quantitatis.

ДОБРО, ХОРОШО bene. ЛУЧШЕ melius. ХУДО
male. ХУЖЕ pejus. ТИХОНКО sensim, paulatim.
ПОЛНО satis. ГОРАЗДО, БЕЛМИ, ОУЧЕНЪ valde. НА-
РОУЧНО mediocriter. НАСИЛЪ vix. КАКЪ quomo-
do. ТАКЪ ita. ДЛАЧЕКО quare. СКОЛКО quan-
tum. ТОЛКО tantum. РАЗЪКЕ forsitан. НЕТЪ non.
ТА imo. ПРАКО profecto. ВЪ ДРѢТЪ, ВЪ МѢ-
ТѢ simul. ВЪ ПЕРВЫЕ prima vice. ВЪ ДРѢГЛЕ
secunda vice. НАПРАЗДНО frustra. НАРОУЧНО studio.

ПОРѢСКИ Russice. ПО НЕМЕЦКИ Germanice.
ПО ФРАНЦУСКИ Gallice.

Comparatio Adverbiorum, æque ac Com-
paratio Adjectivorum usu addiscenda est. ЧАСТО
sæpe. ЧАЩЕ sæpius. ПОЗДО sero. ПОЖЕ serius.
ВЫСОКО alte. ВЫШЕ altius. БЛИЗКО prope. БЛИ-
ЖЕ propius.

С А Р.

С А Р. VI.

De Præpositione.

Regentes Genitivum, **изъ, съ** ex. **у** apud. **отъ** ab. **до** ad. **для** propter. **опритъ,** **кромѣ** præter. **околъ** circa. **безъ** fine. **после** post. **прежде** ante. **противъ** è regione.

Regentes Dativum, **къ** 1. **къ** ad. **по** secundum.

Regentes Accusativum, **за**, quando significat pro. **черезъ** per. **про** de.

Ablativum Instrumentalem, **со, съ** cum.

Ab. **при** prope. **по** quando significat post. **о** de.

Nonnullæ duos Casus regunt, more Latinarum nonnullarum Præpositionum, nimirum Accusativum, si sermo sit de motu ad locum, & Ablativum, si in loco rem significet.

Accusat. & Ablat. Instr. regunt **передъ** ante. **подъ** sub. **за** trans.

Accusat. & Ablat. **во, въ** in **на** super.

С А Р. VII.

De Conjunctione.

а, и &. **также** quoque. **что** quod. **чтобы** ut, quod. **если, будетъ** si. **или** siue **токорди** ideo. **понеже, потому что** quoniam. **что болши живешъ, то болши слышишъ,** quo diutius vivis eo plus audis.

P H R A -

P H R A S E S

E T

M O D I L O Q U E N D I

Communiore.

ГЛАВА I.

ГД СОУНЕНІИ
ПРЕДЛОГА.

ГДЕ ТЫ БЫЛЪ. (1)
У БРАТА МОЕГО, У
СЕСТРЫ ТВОЕЙ.

Ї КЪДѢ ПРИДѢШЪ. (2)
Ї БАТЪШКИ, Ї
МАТЪШКИ.

ИЗЪ АНГЛЕКОИ (3)
ЗЕМЛИ ПРИКОЗАТЪ
СЪКНО.

ДАКНОЛИ ТАИ СЪ МО-
СКВАИ.

C A P. I.

De Constructione

Præpositionum.

Ubi fuisti?
Apud meum fra-
trem; apud sororem
tuam.

Unde venis?
à patre, à matre.

Ex Anglia adve-
hant pannum.

Diune è Moscovia
discessisti?

Cap. I.

von der Construction der præposition.

(1) Wo seyd ihr gewesen? bey meinen bruder, bey deiner Schwester.
(2) Wo kommt ihr her? vom vatter: von der mütter. (3) Aus
England bringen sie tuch. Wie lange ist es daß ihr aus der Moskau
kommen.

G

КѢ-

ВЧЕРАШЪ ОНЪ ѿ НО-
КА ГОРОДА ПРИѢХАШЪ.

КЪДѢ ИДЕШЪ, ПОѢ- (1)
ДИШЪ.

КЪ БРАТЪ МОЕМЪ,
КЪ СѢТРѢ МОЕМЪ.

ПОДѢ КЪ НЕМЪ И
СКАЖИ ЕМУ ЧЕЛОВѢЧІЕ
ѿ МЕНЯ.

ПРИДѢ ЗАТРА КЪ
НАМЪ.

ПРИВѢДИ ТВОЕКО
ДРУГА КЪ МНѢ.

ОНЪ УЖЕ ГОКОРИАШЪ
СОМНОЮ ПРО ТЕБЯ.

ИЗВОЛИШЪ ГЪ- (2)
ЛАТЪ СОМНОЮ, СЪ НА-
МИ.

СТОИТЪ ПРИ ДВЕРЕХЪ.

ПРИ СѢТѢ ПИКАТЪ
НЕ МОГЪ.

НЕ ЗНАЮ ПО РУСКИ, (3)
ПО НЕМЕЦКИ, ПО ФРАН-

Heri ille Novogo-
rodio advenit.

Quorsum tendis?

Ad fratrem meum,
ad sororem meam.

Abi ad illum & sa-
luta eum meo no-
mine.

Veni cras ad nos.

Adduc amicum
tuum ad me.

Ille jamtum locu-
tus est mecum de te.

Placetne tibi am-
bulare mecum, no-
biscum?

Stat ante januam.

Juxta candelam
non possum scribere.

Nescio linguam
Russicam, Germani-

Gestern ist er von Novograd kommen. (1) Wo wolt ihr hin?
Zu meinen bruder, zu meiner Schwester. Gehet zu ihm und
grüßet ihn von meiner wegen. Kommet morgen zu uns. Bringet
euren freund zu mir. er hat schon von euch mit mir geredet. (2) Be-
liebet euch mit mir, mit uns, spazieren zu gehen. Er stehet vor der thur.
Ich kan bey dem lichte nicht schreiben. (3) Ich kan nicht Russisch,

РУСКИ.

(45)

цѣски.

ПО ТОИ ЦЕНѢ ПРО-
ДАВАТЪ НЕ МОГУ.

ПОЧЕМУ ТЫ ЗНАЕШЬ.

А ПОСЛАЛЪ ПО ЛО-
ШАДЪ.ВНЕСИ КРѢШКУ КЪ (1)
ПОГРЕБЪ, КЪ ГОРНИЦѢ.А ХРАНИЛЪ СЫРЪ КЪ
ПОГРЕБѢ, КЪ ГОРНИЦѢ.ПОСТАВЪ ШТЕКАНЪ (2)
НА СТОЛЪ, НА ЛАВКУ.ВОТЪ, ТАМЪ ЛЕ-
ЖИТЪ ТВОА ШАПКА
НА СТОЛѢ, НА ЛАВКѢ.СОБАКА БЕЖАЛА ПОДЪ (3)
СТОЛЪ, ПОДЪ ЛАВКУ.КОШКА СПРАТИЛА
СЯ ПОДЪ СТОЛОМЪ,
ПОДЪ ЛАВКОЮ.ЗА ЕТОЮ ЦЕНЮ НЕ (4)
ЗАБЛАЖИТЪ БѢШИМАКИ.

cam, Gallicam.

Pro hoc pretio non
possum vendere.Quomodo tu scis.
Jussi adduci e-
quum.Aufer cantarum in
cellam, in triclinium.Servavi caseum in
cella, in triclinio.Pone poculum in
mensam, in scamnum.Ecce mitra tua
jacet in mensa, in
scamno.Canis aufugit sub
mensam, sub scam-
num.Felis abscondit se
sub mensa, sub scam-
no.Pro hoc pretio non
conficiunt calceos.

Deutsch, Französisch. Für den preis kan ich nicht verkaufen. Wo-
her wiisset ihr es? Ich habe nach dem pferde geschicket. (1) Traget
die kanne in den keller, in die stube. Ich habe den kase in dem keller.
in der stube verwahret. (2) Setzet den becher auff den tisch, auff die
banck. Sethet dort lieget eure Putze auff dem Tische, auff der banck.
(3) Der hund ist unter den tisch, unter die banck gelauffen. Die katze hat
sich unter die banck verstecket. (4) Für den preis machen sie keine schube.

G 2

ОНЪ

ОНЪ ЗА ГОРОДЪ ПО- (1) Exiit urbe.
ШОЛЪ.

ЖИВЕТЪ ЗА ГОРОДЪ

Habitat extra urbem.

ПОДИ ЗА РѢКЪ.

Abi trans fluvium.

СМОТРИ ЗА РѢКОЮ
ПРОДАЖНАА ЛИ ДРОБА
ТАМЪ.

Vide trans fluvium
num lignum ibi venale fit?

ЕТАА ДЕРЕВНА ЗА (2)
ВНИЦКИМЪ КОРОЛЕМЪ.

Pagus hic in ditione Regis Sueciæ est.

МОА СЕСТРА УЖЕ
ТРИ ЛѢТА ЗА МЪ-
ЖЕМЪ.

Soror mea jam-
tum tres annos in
matrimonio vixit.

ПОДИ ЗА НИМЪ (3)
ОНЪ ЗА МНОЮ Ч-
ХАМЪ.

Sequere illum.
Ille à tergo meo
vectus est.

ГЛАВА Б.

С А Р. 2.

РОЗЛИЧНИЕ РЕЧИ
ПРОГНЕ.

Varie expressiones
communes.

ЗАРАКСТВЪИ.

Salve.

КАКЪ ТЕБѦ БОГЪ

Quomodo vales?

МНУДЕТЪ.

(1) Er ist aus der Stadt gangen. Er wohnet außerhalb der Stadt. Ge-
het an die andere Seite der Aulles. Gehet jenfeit des Aulles ob daleibig
holtz zu verkauffen. (3) Dieses dorf gehört dem Könige in Schweden.
Meine Schwester hat schon drey jahrt einen mann gehabt. (3) Gehet hin-
ter ihn her. Er fuhr hinter mir her.

Cap. 2.

Werschiedene gemeine redens-arten:

Sehr gesund, auff teutsch sagt man, guten morgen, guten abend. wie
gehe es euch.

МНД-

(47)

СПАСИБО, А НЕ ГО-
РАЗДО ЗАДОРОВЪ
А ДАВНО ТЕБѢ НЕ (1)
ВИДАЛЪ.

ТАПЕРЪ МЕНѢ ВИ-
ДИШЪ.

ДАВНЕКО ТЫ БУЕ (2)
РАСЪ НЕ КЪ МНѢ ПРИ-
ШОЛЪ.

НЕ ДОСЪГЪ МНѢ
БЫЛО.

ПОЖАЛЪИ САДНА.

ЧЕЛОМЪ БЫЮ, А НЕ (3)
УСТАЛЪ.

ПОЖАЛЪИ ПРИДИ
УЩЕ КЪ НАМЪ БЪ
ПРЕДЪИ.

А РАДЪ БУДУ ЧАСТО (4)
ВИДАТЬ СѢ СТОБЮ.

О КДА ПРИДЕШЪ.

ИЗЪ СЛОБОДЫ.

КДА ДУМАЕШЪ ?

ДОМОИ.

Gratias ago, non
admodum valeo.

Diu te non vidi.

Jam me vides.*

Quare heri non ad
me venisti.

Non vacabat mi-
hi.

Sedeas quæso.

Gratias ago, non
sum lassus.

Quæso imposte-
rum frequentius nos
visites.

Jucundum mihi
erit sæpe te frui.

Unde venis ?

E suburbio.

Quorsum tendis ?

Domum.

Grossen dank, ich bin nicht sonderlich wohl auff. (1) Ich hab euch lange nicht gesehen. Jetzt sehet ihr mich. (2) Warumb seyd ihr gestern nicht zu mir kommen. Ich hatte nicht zeit. Ich bitte setzet euch, (3) Ich bedanche mich, in bin nicht mude. Ich bitte kommet insdunstige ofters zu uns. (4) Es wird mir lieb seyn, oft mit euch zusammen zu kommen. Wo kombt ihr her? Aus der Vorstadt. Wo dencket ihr hinaus? Nach Haus.

ДОМАИ

ДОМАМ ТВОИ ХО-
САНИЗ?

НЕ ЗНАЮ, ОНЪ ЗАКО- (1)
РА БХАТЪ ХОТБЛЪ.

ГДЕ ОНЪ ЖИВЕТЪ.
НА БОЛШОИ ДАНИЦѢ
ГДЕ ОНЪ ВСЕГДА ЖИВЪ.

БОГЪ ПОМОУЪ. (2)
ОПОТУКАИ ЗА-
РОКЪ.

Domi ne est he-
rus tuus?

Nescio, exire vo-
luit.

Ubi ille habitat?
In platea majori u-
bi semper habitavit.

Deus te juvet.
Dormi quiete.

ГЛАВА Г.

О БѢТКОМЪ И
ПИТІИ.

ЗАВТРАКАЛЪ ЛИ
ТЫ.

А ПОЗДО УЖИНАЛЪ (3)
БУЕРАЪ, СВЕРХЪ ТОКО
А РѢДКО АМЪ ПРЕЖ-
ДЕ ОБѢДА.

ИЗКОЛИШЪ СНАМИ
ХЛѢБА КЪШНТЪ.

С А Р. 3.

*De Cibo &
Potu.*

Sumfistine jenta-
culum?

Sero heri coenavi,
præterea raro ante
prandium edo.

Placetne tibi no-
biscum comedere?

Ист еует херт zu haus. (1) Ich weiß nicht, er hat wollen auffahren.
Wo wohnet er? In der breiten gassen, wo er allezeit gewohnet. (2) Gott
heißt euch. Schlafet wohl.

Cap. 3.

Вомъ Ессен ииъ Тринкен.

Hadt ihr gefrühstücket. (3) Ich habe gestern abend spath gessen, ubet
dieses esse ich selten vor der mittags mahizeit. Beliebet euch mit
uns zu speisen?

ЧЕЛОМЪ

(49)

ЧЕЛОМЪ БЛЮ, Д'Б-
ЛО МИБ.

ТОУАГЪ ОБ'ЕДЪЗ ГО- (1)
ТОБЪ БУДЕТЪ, Д'БКА
СТ'БЛИ КАТРЕТЪ.

МАИ НЕ ДОЖИДАЛИ
СА ГОСТИ, НЕ СЪДИ УТО
А СМ'ЕЛЪ ЗА ПРОСТЪ
ТЕБА ДЕРЖАТЪ ЗАБЪТЪ

БОЛШИ ПРИГОТОВЛЕ- (2)
НО НЕЖЕ НАДОБЕ.

ПОЖАЛУИ КЪШИ, НЕ
ПОВР'ЕЗЪИ НАШИМЪ
КЪШЕНИЕМЪ.

А ДОЖИДАЮ СА (3)
ТВОЮ СЕМЬЮ, ЖЕНЪ.

ОНА ЕЩЕ КЪ ПОКАР-
ИБ.

ПРАВО А НЕ СТАНЪ (4)
БЪТЪ ПОКАМ'БЪТЪ ОНА
НЕ ПРИШЛА.

Gratias ago, aliquid
mihi agendum est.

Statim prandium
paratum erit, ancilla
sterne mensam.

Non expectavi-
mus convivas, æqui
bonique consule,
quod more familiari
te excipere ausus sim.

Major apparatus fa-
ctus, quam necesse est.

Quæso comedas,
noli dedignari no-
strum cibum.

Expecto tuam
uxorem.

Illa adhuc in cu-
lina est.

Certe non mandu-
cabo antequam illa
veniat.

Ich bedanke mich, ich habe etwas zu thun. (1) Das essen wird gleich fertig seyn, magden, decket den tisch. Wir haben keine gaste vermuthet, verdencket miers nicht, dals ich mich unterstanden auch auff eine haus-mahlzeit hier zu behalten. (2) Es ist mehr zubereitet als von nothen. Eset doch, verschmahet unsere speisse nicht. (3) Ich warte auff eure liebste. Sie ist noch in der kuche. (4) Sicherlich ich werde nicht essen, ehe sie kombt.

КАРЕНЪ,

БАРЕНЪ, МАЛЕНЪ, ПО-
ДИ ВЪ ПОКАРНЪ И ПО-
ЗОВИ ИБАНОНЪ.

ОНА ИДЕТЪ.

ИЗКОЛИШЪ ЧАРКЪ
КОТКИ.

КОТКЪ НЕ УЖИВАЮ. (2)

РЕНКОГО УНАГЪ НЕТЪ,
ЧЕЛЪ ТЕБѢ ПОТМ-
КАТЪ.

СЪ ПИКОМЪ, КЪ (3)
ИННОМЪ ПИГІЮ А НЕ
ОХОТНИКЪ.

БАРЕНЪ НАЛЕН ПИКО,
А ПРЕЖДЕ БЫПЛОЦІАН
ШТЕКАНЪ, КРЪШКЪ.

КРЪШКА НЕ ПОРОЗНА. (4)

КЪДИ ТАИ ДѢЛЪ
МОН НОЖИКЪ.

Puer, abi in culi-
nam & advoca ux-
orem meam.

(1) Statim adveniet.

Libetne tibi cyz-
thus aquae aroma-
ticae?

Aqua aromatica
non utor.

Vinum non habe-
mus, qua re tracta-
bimus te.

Cerevisia, alius po-
tus mihi non arri-
det.

Puer infunde cere-
visiam sed munda an-
tea poculum, cantha-
rum.

Cantharus non est
vacuus.

Quid fecisti de cul-
tro meo?

Junge, gehe in die kuche, und rufe meine frau. (1) Sie wird gleich
hier seyn. Beliebet euch ein schalgen von gebrandten wasser. (2) Ich
trincke kein gebrantes wasser. Wir haben keinen wein, womit sollen wir
euch tractieren. (3) Mit bier, ich bin kein liebhaber von andren ge-
trancke. Junge schenck bier ein, aber spule den becher, die kanne erst
aus. (4) Die kanne ist nicht lehr. Wo hastu mein meßer dingerhan.

А ПОЛОЖИЛЪ НА ТА-
РЕЛКѢ, ЧАЮ ЧТО ТА
БРОНИЛЪ НА ЗЕМЛЮ,
КОГДА ТАИ ЧИТѢ ТА-
РЕЛКѢ ВЗАЛЪ.

ПОЖАЛДИ НЯТЕ
КРѢГОМЪ.

А ПИЛЪ КЪ СОБѢДѢ (2)
МОЕМЪ.

БѢДИ ЗАДОРКЪ, НА
ТВОЕ ЗАДОРКІЕ.

ЧЕЛОМЪ БЫЮ. А ПО- (3)
ЧИНЯЛЪ ПИТЪ ПРО ЗА-
ДОРКІЕ ХОСЯНИНА.

ПРО ЗАДОРКІЕ ХО-
СЯНИКИ ПРЕЖДЕ ПИТЪ
БЫЛО.

ОНА ДОБРА ЖЕНА СЕР- (4)
ДИТЪ СЯ, ПРОГНѢКАТЪ
СЯ, НЕ СТАНЕТЪ.

КАКЪ ТЕБѢ ПОКА-
ЖЕТЪ СЯ НАШЕ ПИВО.

Posui in orbem, pu-
to tibi excidisse in
terram cum orbem
mundum caperes.

Quæso circumpo-
tetis.

Propinavi vicino
meo.

Propino tibi, in sa-
lutem tuam.

Gratias ago, in sa-
nitatem heri bibere
incœpi.

Oportuisset bibere
in sanitatem heræ.

Bona mulier est,
non irascetur.

Quomodo tibi pla-
cet nostra cerevisia?

(1) Ich habe es auf den teller gelegt, ich halte ihr habt es auf die
erde fallen lassen, als ihr einen reinen teller genommen. Ich bitte
trincket besumb. (2) Ich habe meinem nachbar zugetrunken. Ich
bringe es euch, auf euere gesundheit (3) Ich bedanke mich, ich hab-
des herrn wirths gesundheit angefangen. Wir hatten sollen der frau
wirthin gesundheit trincken. (4) Sie ist eine gute frau, sie wird nicht
bofs werden. Wie gefallt euch unser bier?

H

Хоро;

ХОРОШО, А КРѢКО, (1) БОЮ СЯ УПИКАТЪ СЯ.

НЕ БОИ СЯ ЕЩЕ А НИКОГО ПИАНОВО НАПОИЛЪ, КАЖЕТЪ СЯ МНѢ ЧТО НАШЕ ПИВО ОУЕНЪ ЖИТКО.

НИКАКЪ, СЛАДКО А (2) А ТАКОЕ ЛЮБЛЮ.

И А ЛУЧШЕ ЛЮБЛЮ СЛАДКО, НЕЖЕ ГОРКО, ГОРКО НЕ УНИМАЕТЪ ЖАЖДЪ.

ПОЖАЛУИ РЕЖЪ МНѢ (3) НЕМНОЖКО ѿ ТОГО ГД-СА, ѿ ТОИ УТКИ, КЪ РИЦЫ.

КРЫЛОИ НАИ НОГЪ? ТО МНѢ ВСЕ ОД-НАКО.

НАШЕ ВЪШЕНІЕ ТЕБѢ НЕ УКОЕНО, РАЗВЕ

Bene, sed fortis est, timeo ne inebrier.

Noli timere. adhuc neminem ebrium reddidi, videtur mihi, quod cerevisia nostra valde tenuis sit.

Minime. dulcis est, talem amo.

Ego quoque libentius bibo dulcem quam amaram. amara non sedat sitim.

Quæso feces mihi parum de illo auferre, anate, gallina.

Alamne vel pedem? Perinde mihi est.

Cibus noster tibi non arridet, forsan

(1) Wohl, aber es ist stark, ich fürchte mich vollzutrinken. Fürchtet euch nicht, ich habe noch niemand voll getrunken. *mich dünkt, unser bier sey zu dünn. (2) Nein. es ist süß, und so trinke ichs gerne. Ich trinke auch lieber süßes als bitteres, das bittere leidet den durst nicht. (3) Ich bitte schneidet mir ein wenig von der gans von der ende, von dem huhn. Einen fingerl oder ein bein. Es gilt mir gleich. (4) Unser essen schmecket euch nicht, es ist vielleicht nicht

НЕ

(53)

НЕ ПО ВАШЕМУ ПРИГО-
ТОВАНО.

ПРАВО А СЛАШКОМУ (1)
'ЕЛЪ, ДОМА ТОЛКО НЕ
АМЪ.

ТО ТВОЕ ПОЖАЛО-
ВАНІЕ УТО НАМИ ЗА
ПРОСТЪ УДОКОЛИТЪ СЯ
ИЗКОЛИА.

А НЕ ЛАКОМОН, А НЕ (2)
ПРИКАЖЪ КЪ ЛАКОМ-
СТЪ.

НАШЕ ПОРА ДОМОН.

СЛАВА БОГУ А ДОКОЛ-
НО 'ЕЛЪ, А СЫТЪ.

УЕЛОМБАЮ ЗА ЛЮ- (3)
БОКЪ.

ПРОСТИ.

more vestro non est
præparatus.

Profecto nimium
comedi. Dõmi tan-
tum non manduco.

Hoc comitati tuæ
tribuendum; quod
domestico pråndio te
apud nos contentare
volueris.

Delicatis cibis non
sum affuetus.

Tempus jam do-
mum repetendi.

Sufficienter come-
di, Deo gratias, sa-
tur sum.

Gratias ago pro be-
nevolentia.

Vale.

auff euere weise zugerichtet. (1) Ich habe sicherlich mehr denn zu vtel
gessen, zu hause esse ich nicht so viel. Es ist seine Gutigkeit, daß er mit
einer haus mahlzeit bey uns wollen verlieb nehmen. (2) Ich bin nicht
leckerhafft, zu lecherbislein gewehnet. Es ist zeit wieder nach haus.
Ich habe Gottlob zur gnuge gessen, ich bin satt. (3) Ich bedanche
mich fur die genossene ehre. Lebet wohl, gehabt euch wohl.

И 2

ГЛАВА

ГЛАВА Д.

МЕЖДУ ХОСАИНА И
СЛАВН.

C A P. 4.

*Inter Dominum &
Servum.*КОРМИЛЪ ТЫ ЛО. (1) *Cibastine equum?*

ШАДЪ.

КОРМИЛЪ, А ЕЩЕ НЕ
НАПОИЛЪ.*Cibavi, sed non-
dum aquatum duxi.*ДАЛЕКО ТЫ НЕ ПО (2) *Quare non matu-
ране БСТАЛЪ?* *rius surrexisti?*ТВОЕ ЗДОРОВІЕ
ЗНАЕТЪ КОГДА ТЫ БУЕ-
РАЕЪ ДОМОМ ПРИБ-
ХАЛЪ.*Tua dominatio
scit, quando heri do-
mum veneris.*ХОТІА ТЫ РАНО (3)
СПАТЪ ЛЕЖИШЪ ОДНА-
КОЖДЕ НЕКОГДА ПРЕЖ-
ДЕ СЕДМОГО ЧАСА ТЕБѢ
ВНЖЪ.*Quanquam matu-
re cubitum eas, ta-
men nunquam ante
septimam horam te
video.*БЪ ПЕРЕДЪ ЛЯНКА
НЕ БУДЪ.*Imposterum igna-
vus non ero.*ДАЛЕКО ТЫ НЕ ТО (4) *Quare fornacem
ПЫЛЪ ПЕЧЬ.* *non calefecisti?*

Cap. 3.

Zwischen dem Herrn und Knecht.

(1) Hastu das Pferd gefuttern? Ja, aber ich habe es noch nicht ge-
tranchet. (2) Warum bistu nicht früher aufgestanden? Der Herr
weiß wenn er gestern zu hause gekommen ist. (3) Wenn du gleich früh
schlafen gehst, so sehe ich dich doch niemals vor sieben uhr. Eins künftige
will ich nicht faul seyn. (4) Warum hastu nicht eingeheizet?

НЕТЪ

НЕТЪ ДРОВЪ.

КЪПИ БО ЗА СЪ ДВА. (1)

НАЧАЛЪ ДОБѢДЪ,

ДОРОГА ТАКЪ ХѢДА.

БЫЛИТИ ПЛАТІЕ

МОА И БЫПРАГИ ЛО-

ШАДА, НАДОБЕ ЗАВОРА

БѢХАТЪ.

ГРАЗНО САННИ Б. (2)

ХАТЪ НЕ МОЖЕШИ.

ТАКЪ ВЕРХОМЪ Б-

ДЪ, ОУБѢДАН ЛО-

ШАДА.

ЛОШАДА НЕ ПОДКО- (3)

КАНА.

БѢАН ТО ЧАСТЪ ПОД-

КОБАТЪ, А НЕ ЗАМЕШ-

КАН.

ПОДН СПЕРБА И СПРА- (4)

ШИБАН ДОМААН ДОК-

ТОРЪ.

А БЫЛЪ Д НЕКО, СЕМ-

БА ЕКО КАЖЕТЪ ЧТО НЕ

Deest lignum.

Eme par vehium.

Vix adipiscar, via
adeo mala.

Expurga vestes
meas & junge equum
trahæ, foras mihi ex-
eundum est.

Cœnosa est via,
traha vehi non potes.

Ergo equitabo,
imponere ephippium
equo.

Equo soleæ ferreæ
desunt.

Cura statim soleas
ferreas induci, & no-
li morari.

Abi antea & in-
terroga, utrum do-
ctor domi sit.

Fui apud ipsum,
uxor ejus dicit, quod

Es ist kein holz da. (1) Kauffe ein paar fuder. Ich werde dessen
schwerlich kriegen, der weg ist so bose. Fegte meine kleider aus, und
spanne den schlitzen an, ich muß aus fahren (2) Es ist hochtzt der
herr kan mit den schlitzen nicht fahren. So will ich reiten, saddle das
pferd. (3) Das pferd ist nicht beschlagen. So laß es geschwinde be-
schlagen, und laum dich nicht. (4) Gehe erst hin, und frage, ob der
Doctor zu hauffe. Ich bin bey ihm gewesen, seine frau saget, er

ДАЛЕКО

ДАЛЕГКО И СКОРО ДОМА
БѢДЕТЪ, БѢДЕТЪ ЧЕ-
ЛОМЪ УТО БЫ ТЫ ИЗ-
БОЛНЛЪ ХЛѢБА КЪ-
ШИТЪ СЪ НИМИ.

А ПОСЛАЛЪ ОЖЕ КЪ (1)
ИННОМУ. ПОДН НАНЕ
И СМОТРИ ЕСТЬ ЛИ ПОРТ-
НОН МАСТИРЪ ЗАБѢ-
ЛАЛЪ МОЮ ШУБУ.

ШУБА НЕ ГОТОВА. (2)
МНОГО РОБОТЫ ЕМУ
НА ПРАЗНИКИ.

И А ЕМУ ДЕНГИ ПЛА-
УТЪ, ОНЪ НЕ ДАРОМЪ ЗА
МЕНА РОБОТАЕТЪ.

ТО НХЪ ОБАИУЕН, УТО (3)
ЛЮТЕ ТЫ ПЛАТИШЪ
ТОХЪЖЕ СДѢЖАЮТЪ.

ШНЕСИ БУШМАКИ
КЪ САПОЖНИКУ И БѢ-

procul non abfit, &
mox domum redibit,
rogat ut cum ipfis
prandere velis.

Jam tum alii pro-
misi. abi jam & vide
num fartor tunicam
meam pelliceam fe-
cerit.

Tunica non parata
est, multum operis
ipfi est propter festa,
ferias.

Ego quoque ipfi pe-
cuniam solvo, gratis
pro me non laborat.

Hæc est ipforum
consuetudo, quo me-
lius solvis, eo pejus
inserviunt.

Porta calceos ad
futorem, & jube

fernicht weit und werde bald nach hause kommen Sie bittet, ihr wollet euch
belieben lassen mit ihnen zu speisen. (1) Ich habe schon einem an-
dern zugesaget, gehe hin und sehe ob der schneider meinen pelz ge-
macht. (2) Der pelz ist nicht fertig, er hat viel zuthun auff die ferertage.
Ich bezahle ihm geld, er arbeitet fur mich nicht umblons. (3) Das ist
ihr gebrauch ie besser mann sie bezahlet, ie schlimmer bedienen sie einen.
Frage die schue zum schuster, und lasse sie ficken.

АН

(57)

ЛИ НХЪ ПОУНИИГЪ.

ДОЛГО ТЫ НЕГЪ НХЪ, (1)
НОЖЕ НАДОБЕ.А НЕ НДЖЕНЪ ТВО-
ИМЪ СЪБЪТОМЪ, ЗАБЪ-
ЛАН ЧТО А ПРИКАЖЪ.

ВИНОКАТЪ.

БЪЛАН ДЪБКАЪ ПОС-
ТЪЛЪ СЛАТЪ И ЧИГНЕ
ПРОСТАНИ КЛАСТЪ.ЕЩЕ РАНО СПАТЪ (3)
ЛЕЧЪ.ПОСОБИ МНЪ РОЗ-
ДЪБАТЪ САПОГИ И ПО-
БИСИ НХЪ ЧТО БА ЗАВ-
ТРА СЪХНЕ БЫЛИ.ПРИ ОГНИ ИСПОРТИШЪ
НХЪ.О ТОМЪ НЕ ПОПЕЧУ (4)
СА, ЕСТЬ А ИСПОРЧЪ
ТО МОА ШКОТА.КОЗЕДАН МЕНА
ЗАТРА ВЪ ЧЕТКЕР-

eos farciri.

Diu eos gestasti,
novis opus est.Non indigeo tuo
consilio, fac quod ju-
beo.

(2) Ignoscas.

Jube ancillam lectum
sternere, & mundos
lodices imponere.(3) Præmature adhuc
cubitum ire.Juva me ocreas
exuere, & suspende
eas ut cras fixæ sint.Ad ignem eas cor-
rumpis.(4) Ne sis sollicitus de
eo, si eas corrumpo,
meum damnum erit.Expergefacs me
cras hora quarta, &

(1) Ihr habt sie lange getragen und neue von nothen. Ich bedarf
deines raths nicht, thue was ich dir befehle. (2) Ich bitte umd ver-
zeihung ich bin schuldig. Heißs die magd das bette machen. und reine
bettucher geben. (3) Es ist noch zu fruh. zu bette zu gehen. Will
mir die stieffeln aufziehen, und hange sie auff, dafs sie morgen drucken
seyn. An dem feuer verderbet ihr sie. (4) Bekummere dich nicht
darumb, wenn ich sie verderbe, ist es mein schade. Wecke mich morgen

ТОМЪ

ТОМЪ ЧАСЪ, И ЧИТЪ
ВОДЪ ПРИНЕСИ СЕКОДНИ
ТАИ ЗАБЫЛЪ.

aquam mundam af-
fer, hodie oblitus
eras.

ТАИ МЕНА ЗАБОРА (1)
ПОСЛАЛЪ, НЕ МОГУ ДВА
ДѢЛА БЪ ДРЪГЪ ЗАБЪ-
ЛАТЪ.

Miseras me foras,
non possum dua ne-
gotia simul facere.

КАКЪ БЫ ТАИ НЕЗА-
МЕШКАЛЪ ТАКЪ БЫ
ТАИ НАЗАДЪ БЫЛЪ
ПРЕЖДЕ А БЫТАЛЪ.

Si moras non ne-
xisses rediisses ante-
quam ego surrexi.

А БЕЖАЛЪ БЫТЪ ТО (2)
КЕШЕННА СОБАКА.

Cucurri instar ca-
nis rabidi.

ТО А ЗНАЮ, ЧТО
БЕГДА БЫТЪ ТО ДЪ-
РАКЪ ШТЕБЪЯНИШЪ.

Hoc scio, te semper
instar stulti respon-
dere.

ЛДЪЕ АДРАЧЕСТКО- (3)
БАТЪ НЕЖЕ КРАСТЪ.

Præstat ineptire
quam furari.

ЧАСТО И АДРАКИ КРА-
ДЫТЪ, И ХОТЯ ТАИ НЕ
ДКРАЛЪ ОДНАКОЖДЕ
ТАИ НЕ БЕРЕЖЕШЪ
МОА КЕЦИН.

Sæpe stulti quo-
que furantur, &
quanquam tu non fu-
ratus es, tamen res
meas non custodis.

gegen vier uhr auff. und bringe rein wasser, heute hastu es vergessen.
(1) Ihr hattet mich aus geschicket, ich kan nich zwey sachen zugleich
thun. Wen du nicht gesaumet hattest, so werest du wieder gekommen,
ehe ich aufgestanden. (2) Ich bin gelauffen, wie ein toller hund. Das
weis ich das du allezeit wie ein narr antwortest. (3) Es ist besser nar-
rish zu seyn, als zu stehlen. Dstt stehlen narren auch, und ob du schon
nicht gestohlen, so nimbstu doch meine sachen nicht in acht.

ИНО.

(59)

ИННОВО ЧЕЛОВѢКА (1) Alium servum con-
НАНИМАТЪ МОЖЕШЪ. ducere potes.

ВЫСЕКН ОГОНА И Elice ignem & ac-
ЗАЖИГН СВѢЧУ. cende candelam.

ЕЩЕ СВѢТЛО, КОГДА (2) Adhuc lucet. quan-
ТѢМНО БУДЕТЪ ЗА- do noctescet, accen-
ЖИГАТЪ СТАНУ. dam.

ЕТИЕ СВѢЧИ НЕ ХО- Hæ candelæ non
РОШО ГОРАТЪ, ГОРАЗ- bene urunt, valde te-
ДО ТОНКІЕ, ТОЛСТІЕ nues sunt, opus est
МНѢ НАДОБЕ. crassis.

ЗАГАСИ ТѢРРЕРЪ, ПО- (3) Extingue jam.
ТЪШИ.

ГЛАВА ٥.

САР. ٥.

ОПЪТЕШЕСТВОВАНІИ, De Itinere, & aliis
И ИННИХЪ ДѢЛЕХЪ. rebus.

А РАДЪ СКИДАТЪ (4) Gaudeo quod te-
СА СТОБОЮ ПРЕЖДЕ cum unâ sim ante
ОТХОШЕСТВІА ТОВАГО. discessum tuum.

АЛТИ АДМАЕШЪ Putasne me abire

(1) Ihr konnet einen andern annehmen? Schlage feuer auf, und zunde ein liecht an. (2) Es ist noch helle, wenn es dunkel, will ich eins anzunden. Diese Liechte brennen nicht wohl, sie sind sehr dunne, ich mußs dicke haben. (3) Lösche es nun aus.

Cap. ٥.

Vom Reisen, und andern sachen.

(4) Es ist mir lieb das ich euch vor eurer abreise spreche. Meinest ihr

I

ЧТО

УТО ПОЕХАТЪ МНѢ
МОУНО А НЕ ПРОСТИТЪ
СА СТОБОЮ.

posse & non valedi-
cere tibi?

КДА ПОЕДИШЪ. (1) Quorsum proficif-
ceris?

ВЪ СВИЦКЮ, ЦѢ-
САРСКЮ, ГОЛАНСКЮ
ЗЕМЛЮ.

In Sueciam, Ger-
maniam, Bataviam.

КОЛИ ПЪТЪ ВОЗ- (2) Quando commit-
тешъ. tes te in viam?

НА ТОИ НЕДѢЛѢ.

Sequenti septima-
na.

БЕРЕГИ СА ѿ КОРОВЪ (3)
И РАЗБОЙНИКОВЪ.

Cave tibi à latro-
nibus, & homicidis.

ЕЩЕ БѢДА НЕ ПРИ-
ЛЮТИЛА СА МНѢ НА ДО-
РОГѢ СЛАБА БОГЪ.

Adhuc infortuni-
um mihi non conti-
git in itinere Deo
gratias.

СКАЖУТЪ УТО ПРИ- (4)
ГОЖНЕ ЖЕНЩИНЫ ВО
ФРАНЦУСКОЙ ЗЕМЛѢ.

Dicunt pulchras
foeminas in Gallia
esse.

А НЕ БОДИЛЪ СА СНИ-
МН, КРАСНЕ НЕ ГЛАДИ-

Non conversatus
sum cum illis, pul-

daß ich konnte wegreißen und nicht abschied von euch nehmen. (1) Wo
reißet ihr hin? Nach Schweden, nach Deutschland, nach Holland.
(2) Wenn tretet ihr eure reisse an? Künftige woche. (3) Huter
euch fur dieben und mordern Es ist mir Gottlob, auß der reisse noch
kein ungluck begegnet. (4) Man sagt daß schon frauen zimner in
franchreich sey. Ich bin nicht mit ihnen umgangen, die schonen

ЛИ НА МЕНА, И НЕ ЖЕ-
ЛАЛЪ ПОЗНАТЪ СЯ СЪ
ДЪРНИМИ.

ЧЕМЪ ТА ЗАБАВЛЪ (1)
СЯ ТАМЪ.

МАЛО ЗАБАВЫ ЗА
ИННОЗЕМЦА.

КАКЪ ТАМОШНИЕ (2)
ЛЮДИ ПРОКЛАЖАТЪ СЯ.

СО ВСАЧЕСКИМИ И-
ГРАМИ.

УЧИЛЪ СЯ ЛИ ТА НЕ- (3)
КОТОРЮ ИГРУ.

БОЛЪЛЪ СЯ ИГРАТЪ
ПО ТОМУ ЧТО ЧАЩЕ
ПРОИГРАЮ НЕЖЕЛИ ВЫ-
ГРАЮ.

ЛЮБИЛИ ТЕБѢ БЪ (4)
ХАТЪ ВОДОЮ ИЛИ ГОРОИ.

МОРЕ НЕ ЛЮБЛЮ, ЕСТЬ-
ЛИ СУХИМЪ ПЪТЕМЪ
ПОБѢДЪ НЕ УТОИ.

chræ non aspexerunt
me, & non concupivi
notitiam contrahere
cum deformibus.

Quanam recrea-
tione ibi usus es?

Parum recreatio-
nis extero obvenit.

Quomodo indige-
næ se recreant?

Variis ludis.

Nullumne ludum
tu didicisti?

Timui ludere, quo-
niam sæpius perdo
quam lucror.

Mavisne aqua vel
terra proficisci?

Mare non amo, si
terrestri itinere profi-
ciscor, non submergor.

haben mich nicht angesehen, und mit den heßlichen habe ich nicht ver-
langt bekannt zu werden. (1) Womit habt ihr euch daselbst ergetzet.
Da ist wenig zeit vertreib fur einen fremden. (2) Womit ergetzen sich
denn die inwohner? Mit allerhand spielen. (3) Habt ihr kein spiel
gelernt? Ich habe mich gefurchtet zu spielen, weil ich offter verspiele
als gewinne. (4) Weisset ihr lieber zu wasser oder zu lande? Ich halte
nicht viel von der see, wen ich zu lande reisse, so erlauffe ich nicht.

ЗИМОУЛИ НАИ ЛѢ- (1)
ТОМЪ ЛѸЕ ПѸТЕ-
ШЕСТВУЕШЪ.

НА РѸАГѢ ЛѸЕ ЗИ-
МОУ.

ГОКОРАТЪ УТО (2)
ТАМЪ СТРАШНО ХО-
ЛОДНО.

ЧЕМЪ СОГРЕКАЮТЪ
СЯ.

ГДЕ ЛѢСОВЪ МНОГО
ТАМЪ ОГОНА МАЛО
СТОИТЪ

А ПРОСИДѢЛЪ БУЕ- (3)
РАТЪ НЕКОТОРЫМИ ДРѸ-
ЗАМИ КОТОРЫЕ А БЪ
ГОСТИ ЗВАЛЪ, И ТОГО
РАДИ А СОПЛАЛЪ СЯ.

КОЛИКИЖДЕ А БЪ (4)
ГОТЕХЪ НАИ БЪ ПИРѸ
БЫЛЪ, БЪ ДРѸГОИ ДЕНА

Libentiusne hye-
me vel æstate pere-
grinarius?

In Russia hyeme
præstat.

Dicunt ibi imma-
ne frigus esse.

Quomodo se cale-
faciunt?

Ubi multæ sylvæ
ibi ignis parvi con-
stat.

In seram noctem
heri conversationem
protaxeram cum a-
micis nonnullis quos
invitaveram, ideoque
ultra statum tempus
dormivi.

Quotiescunque e-
go convivio inter-
fui, postero die sur-

(1) Weisset ihr lieber in winter oder im sommer? In Russland ist es
besser im winter. (2) Sie sagen es sey da schrecklich kalt. Womit
warmen sie sich? (3) Wo viel walder sind, da koster das feuer wenig.
Ich hatte gestern lange ausgeessen mit etlichen freunden die ich zu gaste
gebeten, und derohalben habe ich uber die zeit geschlafen. (4) So oft
als ich zu gaste gewesen, So han ich des andern tages nicht

БТА-

(63)

БТАКАТЪ НЕ МОГУ.

gere non possum.

КОТОРИЕ ЧАСТО ПИР-
ШЕСТВУЮТЪ СКОРО ВЪ
СВѢДОУ, ВЪ ДВОЖЕСТ-
ВО, ВПАДАЮТЪ.

(1) Qui crebro convi-
vantur, faciliter in
penuriam, & pauper-
tatem incidunt.

СКОМУ МНѢ ВСЕГДА
ОДНИМЪ БЫТИ.

Toedet me semper
solum esse.

БЫВШАИ ТОВАРИЩИ (2)
КОТОРИЕ НЕ СКЛОНЕННЕ
КЪ ПИТІЮ ИЛИ КЪ
ПРАЗДНОСТИ.

Elige socios qui
non propensi sunt ad
potum, vel ad otium.

ГДАЦЫНКИ А НЕ-
КАКЪ ЛЮБЛЮ А НАСЛА-
ЖУЮСЯ ЧЕЛОВѢКА
НАНДЕШЬ.

Canalicolas neuti-
quam amo, sed vix
doctum virum inve-
nis.

КУРАСЪ А СТРЕ- (3)
ТНЪ СЪ СЪБѢЛНИМЪ
ХУДОЖНИКОМЪ.

Heri obviam ha-
bui magnum artifi-
cem.

КАКОМЪ ЕМУ ПРО-
МЫСЛЪ?

Quodnam ipsi ar-
tificium?

ЧАСОВНИКЪ, ЧАСЫ (4)
ЕКО ОДНИМЪ ЗАКО-
ДОМЪ БЕСЪ МЕСЦЪ

Factor horologio-
rum, horologia ipsius
una intentione totum

auss stehen. (1) Die oft gastereyen halten, gerathen leicht in mangel und armuth. Es ist mir verdrieslich allezeit allein zu seyn. (2) Du- chet euch cameraden aus, die nicht geneigt sind zum truncke, oder zum musliggange. Ich halte im geringsten nichts von pflasterrettern, aber mit grosser muhe findet man einen gelehrten. (3) Gestern begegnete mir ein grosser bundler. Was ist seine handchierung. (4) Ein uhrmacher, wenn mann seine uhren einmahl aufziehet, gehen sie ei-

ХО-

ХОДАТЪ.

МНОГО А ИЗДЕР- (1)
ЖАЛЪ НА ЕТЮ РОКО-
ТЪ, А ЖАЛЪ МНѢ УТО
ДЕНГИ НЕ БЪ МОШНѢ
ДЕРЖАЛЪ.

НА УТО ДЕНГИ КАКЪ
БЫДАВАТЪ НЕ СМѢ-
ЕШЪ.

НАДОБЕ КЪПИТЪ (2)
ТОЛКО УТО НУЖНО. •

ПОУТА ПРИШЛА И
ГРАМОТКИ А НЕ ДО-
СТАЛЪ ѿ МОИХЪ РОД-
НИКОВЪ.

ПОКАЗАЛИ МНѢ ГРА- (3)
МОТКЪ ПЕЧАТАНЪ, КА-
ЗАЛО СЯ МНѢ УТО ѿ
ШУРИНА ТВОЕКО.

КАКЪ ТЫ ЗНАЕШЪ
УТО А ЖЕНИЛЪ СЯ НА
СЕСТРѢ СВО.

nen ganzen monat. (1) Ich habe viel geld fur die arbeit ausgegeben, aber es gereuet mich, dafs ich das geld nicht im beutel behalten was ist dafs geld nutze, wenn ihr es nicht getrauet aus zu geben. (2) Mann mufs nur kauffen was nothig. Die post ist gekommen, und ich habe keine brieffe von meinen freunden bekommen. (3) Sie haben mir einen versegelten brieff gewiesen, es schien er war von euer frauen bruder. Wie wisset ihr dafs ich seine schwester geheurathet,

menſem moventur.

Multum expendi in hoc opus, ſed pœnitet me, quod nummos non in crumena ſervaverim.

Cui uſui pecunia, ſi erogare non audes.

Oportet emere tantum neceſſaria.

Poſta advenit, & literas non accepi à cognatis meis.

Monſtravere mihi epiſtolam obſignatam, videbatur mihi quod ab affini tuo eſſet.

Quomodo ſcis, quod ſororem ejus uxorem duxerim.

ОНЪ

(65)

ОНЪ САМЪ МНѢ СКА-
ЗАЛЪ УТО СЕСТРА ЕБО
ЗА ТЕБѦ ЗАМѢЖА
ВЫШЛА.

(1) Ipse mihi dixit,
quod soror tua tibi
nupsit.

КАЕТЪ СѦ МНѢ УТО
КАДЕШЪ ЗАБЛАЛЪ, ПО
ТОМЪ УТО МАЛО ВЪ
ПРИДАНИИ ЕИ ДАЛИ.

Poenitet me quod
nuptias celebrave-
rim, quoniam par-
vam dotem illa ha-
buit.

НЕХТО УДОКОЛИТЪ (2)
СѦ ВЪ ТОМЪ УТО БОГЪ
ДАСТЪ.

Nemo contentus
est sua sorte.

НЕУЕМЪ ДѢТИ НЕ
КОРМИШЪ.

Nihilo liberos non
alis.

УПОВАИ СѦ НА БОГА (3)
НА ПРАЗНО ПОПЕЧЕШЪ
СѦ КАКЪ ВЫШНОИ НЕ
БЛАГОСЛОВИТЪ.

Fiduciam tuam
colloca in Deo, frustra
sollicitus es, si sum-
mus non benedicat.

НЕМОУИ ГОРАЗДО
ДОСАДНИИ.

Morbi valde mo-
lesti sunt.

ХЪ КОТОРОИ НЕМО- (4)
УИ ТЫ СКЛОНЕНЪ.

Ad quem mor-
bum nam tu procli-
vis es?

(1) Er hat mir selbst gesagt das seine Schwester euch gefreuet. Es
gerueet mich, das ich hochzeit gehalten, denn sie haben ihr wenig mit
gegeben. (2) Niemand ist zufrieden mit dem was Gott bescheeeret. Mit
nichts kan mann die kinder nicht ernehren. (3) Vertrauet Gott, ihr
bekummert euch umblonst, wenn der hochste nicht segnet. Kranckheiten
sind sehr beschwerlich. (4) Zu was fur einer krankheit seyd ihr geneigt?

КАМ-

КАМУДГЪ ЧАСТО (1) НАИДЕТЪ НА МЕНА.

СОКѢТОКАЛЪ МНѢ
БРАУЪ ПЪСАТЪ КРОВЪ
КО БѢНѢ.

ПО МОЕМЪ МНѢНІЮ (2) ТО БОЛНОКО ОСТАВАЕТЪ.

МОИ СИЛЫ УЖЕ ГО-
РАЗДО УМЕНШАЛИ СЯ.

Ѧ ЕТОИ НЕМОУИ (3) УМРЕТИ НЕ СТАНЕШЪ.

КОГДА А ПЕРЕСТА-
ВЛЪ СЯ ПОХРАНЯТЪ
МЕНА.

ПОХРАНИ ЗАБѢ (3) ПРОТОРНИЕ.

ЛЮЕ ДЕНГИ БЪ КТИ-
НИ ВЪКЛАДЯТЪ.

ЕСТЪ ТАКИХЪ, КО- (5) ТОРНЕ БЪ ОДНОМЪ ПИ-

Podagra sæpe la-
boro.

Consuluit mihi
medicus sanguinem
extrahere vere.

Quantum ego exi-
stimo, illud debilitat
ægrotum.

Vires meæ jam-
tum valde imminu-
tæ sunt.

Hoc morbo non
morieſis.

Quando deceſſi,
ſepelient me.

Sepultura hic sum-
tuosa.

Præſtat erogare pe-
cuniam in baptif-
mum.

Inveniuntur tales
qui uno convivio

(1) Ich bringe oft das podagra. Es hat mir der Arzt gerathen, ich solle im fruhlinge ader lassen. (2) Nach meiner meinung schwachet solches den krankhen. Meine krafft haben schon sehr abgenommen. (3) In dieser krankheit werdet ihr nicht sterben. wenn ich verschieden so be-
graben sie mich. (4) Begrabnisse sind hier theuer. Es ist besser das
geld auff die kind Tausche wenden. (5) Es giebt solche die auff einer gaste-

(67)

рѸ пропѣютъ что во
всемъ годѸ нажили.

родителя не велѣ- (1)
ли мена грамотки
Ѹчитъ са.

разке тебѣ ѡхота
не была.

въ молодихъ лѣ- (2)
тѣхъ нехто такъ ра-
зѸменъ что бы трѸ-
дихъ са дла ради
наѸки и премѸдрости.

моѸ памятъ не
добра, трѸдно мнѣ
изъ Ѹчитъ Ѹчитъ са.

то великое Ѹте- (3)
шеніе мнѣ было ѡ
Ѹжихъ землахъ
верѣдокатъ.

prodigunt, quod to-
to anno lucrati sunt.

Parentes mei non
curarunt, ut legere
& scribere didicerim.

Forſan tibi non li-
buit.

In juventute ne-
mo adeo prudens est
ut operam adhibeat
ſcientiæ & ſapientiæ.

Memoria mea non
eſt bona, difficile mi-
hi memoriter diſcere.

Magna mihi vo-
luptas fuit de pere-
grinis regionibus ſer-
monem habere.

rey verlauffen was ſie das gantze jahr etworben. (1) Meine eltern ha-
ben mich nicht laſſen lernen leſen und ſchreiben. Vielleicht habt ihr keine
luſt daz zu gehabt. (2) In der Jugend iſt niemand ſo verſtändig daſſ
er es ſich ſolte ſauer werden laſſen umd wiſſenſchaft und weiſſen.
Mein gedachtniſs iſt nicht gut, es iſt mir ſchweer außwendig zu lernen.
(3) Es iſt mir eine groſſe luſt gewesen von fremdem landern zu diſcutiren.

К

ГЛАВА

ГЛАВА 5.

САР. 6.

Ѣ СЛЪЖЕБѢ БОЖІЕН.

De Cultu Divino.

УЖЕЛИ ТЫ ИЗДѢ
БѢДНЫ.

Venistine jamtum
è concione matutina.

ТА СЪДАРА, А ЕЩЕ БЛА
СЛЪЖБА НЕ СКОУЛАЛАСА,
ПО ТОМУ ЧТО ПРИЧАСТІЕ
У НАСЪ СЕКОДНИ.

Veni, sed totus cul-
tus Divinus nondum
finitus est, quoniam
hodie sacram coenam
apud nos celebrant.

И ДАЛУЕКО ТЫ НЕ
ПРИЧАСТИЛЪ СЯ СЪ ПРО-
УИМИ.

Quare tu usus non
es sacra coena cum re-
liquis?

НЕ ДАВНО ТО А ЗАБѢ-
ЛАНЪ.

Diu non est quod
hoc feci.

А НЕ СЛЫШАЛЪ КО-
ЛОКОЛИ ИЗЪТРА, И КОГ-
ДА А БСТАЛЪ УЖЕ ПЕРЕ-
СТАЛИ ЗВОНИТЪ ИНАКЪ
РѢДКО СЛЪЖЕБѢ БОЖІУ
ПРОМЕШКАЮ ВЪ КОЗ-
КРЕСЕННІИ ИЛИ ВЪ ПРАЗД-
НИКѢ.

Non audiui campa-
nas hoc mane, & quan-
do ego surrexi jam-
dum desierant campa-
nas pulsare, alias raro
cultum divinum negli-
go sive in die Domi-
nica, sive festo.

ПОДИ КО ВЕЧЕРНУ,
ПОЗДО ПОУИНАТЪ СТА-
НУТЪ, МЛАДЕНЦА СПЕРКА

Vade ergo in tem-
plum post meridiem,
fero incipient, infan-

кре-

КРЕСТАТЪ.

tem antea babtizant.

НАШИ ПАСТОРЪ КА-
ЗАНІЕ НЕ ЗАБЛАЕТЪ
ПОСЛЕ ОБѢДА, ТОЛКО
СТИХИ ПОЮТЪ И ГЛАВЪ
ЧИТАЮТЪ ИЗЪ НОВОГО
ЗАВѢТА.

Noster pastor con-
cionem non habet à
meridie, tantum hym-
nos canunt, & caput
è novo testamento le-
gunt.

МОЛИТЪ СЯ БОГЪ И
ХВАЛИТЪ ЕВО ПЕРВОЕ ДѢ-
ЛО БЪ СЛЪЖЕБѢ БОЖІЕН.

Orare & Deum lau-
dare principale opus
cultus divini.

СКОРОМІ ХРИСТОВЪ.
ДЕНЬ БУДЕТЪ.

Vicinumne est fe-
stum Paschatos?

НАИНЕ ТРЕТІА НЕДѢ-
ЛА ПОСТЪ И ТАИ ЗНАЕШЪ
ЧТО ВЪЛИКОМ ПОСТЪ
СЕДМЪ НЕДѢЛИ ПОС-
ТОИТЪ.

Jam tertia septima-
na quadragesimæ est,
& tu scis quod tempus
quadragesimale sep-
tem septimanas durat.

СКАЖУТЪ ЧТО ТАИ
БОДНШЪ СЯ ЕЪ ЛЮДМИ
ВЪЛКОМ ВЪБРА.

Dicunt te conversari
cum hominibus cujus-
cunque religionis?

КОГДА А НАИДЪ ДО-
БРОГО ЧЕЛОВѢКА, ЕВО ЛЮ-
БЛЮ И ПОЧЕСТИ ХОТА ОНЪ
ИННОМ ВЪБРА, И КОГДА А
ВНЖЪ БЕЗДѢЛНИКА,
ЕВО НЕ ВО ЧТО СТАВЛЮ,

4 Quando virum pro-
bum invenio, ipsum
amo & honoro, quan-
quam ille alii religioni
fit addictus, & quan-
do video hominem

ХОТѢ ОНЪ МОИ СРОДНА. *nauci, ipsum contemno, etiam si ille cognatus meus fuerit.*

РАЗУМНО ТО, ЗЛО- *Sapienter factum, vitium ac peccatum*
 БЪ И ГРѢХЪ НЕНАВИ- *odio prosequi, non hominem.*
 ДИТЪ А НЕ ЧЕЛОВѢКА.

БЕЗУМНО, СЕРДИТЪ *Stultitia est irasci*
 СѢ НА ЧЕЛОВѢКА, ЧТО ОНЪ *homini, quoniam eodem modo non est educatus, ac nos. Succensere homini quod cogitationes ejus non conveniunt cum meis, perinde est, ac si indignari vellem, quod vultus ejus differt à meo.*
 НЕ САМЫМЪ ОБЪЯВЛЕНЪМЪ
 КОЗПИТАНЪ БЫЛЪ КАКЪ
 МЫ. ПРОГНѢКАТЪ СѢ
 НА ЧЕЛОВѢКА, ЧТО МЫСЛИ
 ЕБО НЕ СХОДЯТЪ СѢ СЪ
 МОИМИ МЫСЛАМИ, РОЖНО
 КАКЪ БЫ А ХОТѢЛЪ
 СЕРДИТЪ СѢ, ЧТО ЛИЦЕ
 ЕБО РОЗЛИЧНОЕ ѿ МОЕГО.

ОДНАКОЖДЕ ТАКЪ БИ- *Attamen vides quod una Ecclesia alteram condemnet.*
 ДИШЪ ЧТО ОДНА ЦЕРКВА
 ОСУЖДАЕТЪ ДРУГЮ.

ВИЖЪ, А НЕГДЕ УИТАЮ *Video sed nullibi lego quod Deus nobis potestatem dederit, nos invicem damnare & Diabolo tradere.*
 ЧТО БОГЪ НАМЪ ВЛАСТЪ
 ПОДАЛЪ ДРУГЪ ДРУГА
 ОСУЖДАЕТЪ, И КЪ ДІАКО-
 ЛУ ПРЕДАВАЕТЪ.

СПАСИТЕЛЪ СКАЖЕТЪ, *Salvator noster di-*

НЕ

(71)

НЕ СЪДИТЕ ДА НЕ СЪДИ-
МИ БЪДЕТЕ.

cit, nolite condemna-
re, ne condemnemini.

И А ВСЕГДА ПРОТИВЪ
ЛЮБИ ХРИСТІАНСКОИ ПО-
ЧИТАЛЪ, ЧТО ДРУГЪ
ДРУГА ОСЪЖАЕТЪ, ДУ-
ХОВНАА ТО ГОРДОСТЪ
ВСЕХЪ ИНИХЪ ПОГАНИХЪ
ПОЧИТАТЪ, ПОТОМУ
ЧТО НЕ СОГЛАСЮТЪ СНА-
МИ. ѿ КАКАГО НАРО-
ДА БОГЪ ПРИЯТЕНЪ, КО-
ТОРОИ ЕКО БОИТЪ СЯ И
ПРАВДЪ ЗАБЛАЕТЪ.

Ego quoque semper
existimavi contrarium
charitati Christianæ
quod alter alterum
condemnet. Spiritua-
lis superbia est, omnes
immundos censere,
quoniam nobis non ad-
stipulantur. Ex omni
populo Deo gratus est,
qui ipsum timet, &
justitiam exercet.

ДѢЯН. АПОСТ. І. ЛЕ.

ЛЮДИ ДУМАЮТЪ, ЧТО
ПОЛНО, ЕСТЬ БЪ ЦЕРК-
ВЫ ХОДАТЪ.

Homines putant,
quod sufficit, si tem-
pla frequentent.

И А ДУМАЮ ЧТО
ТКОРИТЕЛНЕ А НЕ СЛЫША-
ТЕЛНЕ ЗАКОНА БОЖІЕГО
ОПРАВДАЮТЪ СЯ.

Et ego puto non
auditores sed operato-
res mandatorum Divi-
norum salvos futuros.

КЪ РИМЛ. Б. ГІ.

ТЫ НЕ НАШН БѢРЫ
ЧЕЛОВѢКЪ.

Tu nostram religio-
nem non profiteris.

БѢРЪ КО ІИСУСУ ХРИ-

Credo in Iesum Chri-

СТА

СТА, КОТОРОИ ЖИКОТЪ *stum*, qui vitam æter-
 БЪУНАИ СПОДОБИЛЪ И *nam* acquisivit & pro-
 ПОСЛАЛЪ ВСЕМЪ БЪ- *misit* credentibus in
 РЮЩИМЪ КЪ НЕКО. И *illum*. & fundo me in
 СИЛАЮ СЯ НА СЛОВО ІСКОЕ: *verbo Jesu*: Ita Deus
 ТАКЪ КОЗЛЮБЕНЪ БОГЪ *dilexit* mundum, ut
 МІРЪ, АКО И СЫНА СКОЕ- *filium* suum unigeni-
 ГО ЕДИННОРОДНАГО ДАЛЪ *tum* daret, ut omnis
 ЕСТЬ, ДА КАКЪ БЪ- *qui* credit in eum non
 РЪДИ ВОНЪ НЕ ПОГИБЕ- *pereat*, sed habeat vi-
 НЕТЪ НО ИМАТЪ ЖИ- *tam* æternam.
 КОТЪ БЪУНАИ.

ІОАН. Г. СІ.

ТАКЪ РОЗЛИЧНИХЪ *Ita* diversarum reli-
 БЪРЪ ЛЮДИ СКАЖУТЪ, *gionum* homines di-
 ЧТО БЪРАТЪ КЪ ІИСУСЪ *cunt*, quod credant in
 ХРИСТА *Jesum* Christum.

СОЛГУТЪ КОГДА ПО *Mentiuntur*, quan-
 КОЛЪ ЕКО ЖИТЪ НЕ *do* voluntati ipsius ob-
 ПОТЩАТЪ СЯ. *temperare* non student.

ЧТО ТЫ НАЗЫВАЕШЬ *Quidnam* tu vocas
 ПО КОЛЪ ЕКО ЖИТЪ? *voluntati* ejus obtem-
perare?

СПАСИТЕЛЪ СКАЖЕТЪ: *Salvator* dicit, qui
 АЩЕ КТО ХОЩЕТЪ ПО *me* sequi vult, abne-
 МНѢ ИТИ ДА ШВЕРЖЕТЪ *get* seipsum.
 СЯ СЕБЕ.

МА. СІ. КД.

ЧТО

(73.)

ЧТО ТО, ѿКЕРЖЕТЪ, Quid hoc? abnegare
СА СЕБЕ? seipsum?

ѿЛОЖИТЪ. ПЛОТСКІЕ Deponere carnales
ПОХОТИ И МІРСКЮ ЛЮ- concupiscentias & a-
БОВѦ, И ТОЛКО ПОПЕЧИ morem mundanum, &
СА ѿ КОГО ѸГОДНОМУ de vita Deo accepta,
ЖИТІИ, СИ РЕЧЪ: ЧТО БѦ hoc est, ut secundum
МЫ ПО ПРИМЕРУ СПАСИ- exemplum Salvatoris
ТЕЛѦ НАШЕКО ВСЕГДА nostri semper viva-
ЖИЛИ, ВЪ СМЕРЕННОМУ mus, in humilitate,
ДРІИ ВЪ ЛЮБВИ, И ВЪ charitate & puritate.

МАЛО ТАКИХЪ НАИ- Paucos tales inve-
ДЕШЪ, МАЛО НЕ ВСИ ПО nis. fere omnes secun-
ПЛОТИ ЖИВУТЪ, ДРУГЪ dum carnem vivunt.
НА ДРУГА ВОЗНЕСЕТЪ Unus super alterum se
СА, ДРУГЪ ДРУГА ѿКЕ- effert. Unus alterum
ДИТЪ, И БОЛША ПОЛОЖИ- injuria efficit, & ma-
НА ТОЛКО ИЩЕТЪ ТѢ- xima pars tantum
ЛЕСНІЕ СЛАСТИ, КОТОРЫЕ quærit corporis vo-
ДУШУ ѿКВЕРЖАЕТЪ. luptates, quæ animam
contaminant.

ТОВО РАДИ КОГДА Ideo quando Serva-
СПАСИТЕЛЪ ГОВОРИТЪ ѿ tor loquitur de ultimis
ПОСЛЕДНОМУ ВРЕМЕНИ, diebus, interrogat.
СПРАШИВАЕТЪ. НАИТИИ Quando filius hominis
СТАНЕТЪ ВЪРЪ НА ЗЕМ- venit, reperietne fi-
ЛѦ

аѢ сынъ челоѡѡескїи dem in terra.
когда придетъ.

лѢк. ил. и.

однакожде кажетъ Attamen videtur,
сѡ что люди попеуенїе quod homines solliciti
имѡютъ ѡ кѢрѢ, sint de fide, quoniam
томѡ что безде та- ubique tanto fervore
кимъ задоромъ спо- disputant, quænam re-
рѡютъ сѡ чѡ кѢра ligio sit vera.
прама.

споры ѡ божествен- Rixas circa res di-
ныхъ дѢлахъ до смер- vinas minime omnium
ти не люблю. приме- amo. Observavi, quod
чалъ что меньше по minime omnium mo-
христїанскомъ жи- re Christiano vivant,
вѡтъ которые болши qui plurimum de fide
ѡ кѢрѢ бранѡтъ сѡ. cum aliis jurgantur.

право такъ. соры Verum dicis. Jur-
не придѡтъ ѡ дѡха gia non procedunt a
миро и кротости. spiritu pacis & man-
fuetudinis.

бѡстимъ нетъ. ког- Certe non. Cum
да ѡуенники їсїе роз- Discipuli Jesu Christi
сердили сѡ, что люди не indignarentur, quod
хотѡли возпримѡтъ nollent Dominum ex-
господа, и желали что cipere, & optarent ut
бѡ тїи люди огномъ isti impii igne cælo

сѡ

СЪ НЕКѢМ ПОГНИУЛИ , delapso perirent, dicit
 ПЛАЧЕЛЪ СКАЖЕТЪ : НЕ Servator : nescitis, cu-
 БѢТЕ КАКОГО ДУХА jus spiritus filii estis.
 ДѢТИ ЕСТЕ. ПРИКАЗАЛЪ Jussit ut inimicos no-
 НЕПРИЯТЕЛИ АМЕНИТЪ И stros amemus , & di-
 СКАЖЕТЪ : НОВУЮ ЗА- cit novum præceptum
 ПОВѢДЪ ДАЮ ВАМЪ ДА do vobis ut vos invi-
 АМЕНИТЕ ДРУГЪ ДРУГА cem ametis, ficuti ego
 КАКЪ А КАКЪ АМЕЛЪ, vos amavi. In hoc in-
 БЫМЪ РОЗУМѢЮТЪ ЧТО telligent quod disci-
 УЧЕНИКИ МОИ ЕСТЕ. puli mei sitis.

Іоан. гл. ѿ. ѿ.

НИМЪ ОБЪЯВЛЕНЪ Нас ratione pauci
 МАЛО ПРАВИХЪ УЧЕ- veri discipuli vel Chri-
 НИКОВЪ ИЛИ ХРИСТІА- stiani inveniuntur.
 НИМЪ НАИДЕТЪ СЯ.

ТАКЪ КАЖЕТЪ СЯ Ita mihi videtur.
 АНГЕ. ГОСПОДЪ НЕКОГО Dominus neminem
 УЧЕНИКА СВОЕГО ПОУИ- pro discipulo suo ag-
 ТАЕТЪ, КОТОРОГО СЛОВО noscit , qui verbum
 СВОЕ НЕ ДЕРЖИТЪ, НАШЕ suum non servat. Jam
 ТА САМЪ СЪДИ, КАКЪ tu ipse judica, quomo-
 ХРИСТІАНСКОЕ ИМЯ ДО- do nomen Christianum
 БѢДЕТЪ СЯ БОЛШОЮ ПО- competat majori parti
 ЛОЖИМЪ КОТОРЫЕ ХРИ- illorum qui Christia-
 СТІАНИ НАЗЫВАЮТЪ СЯ. nos se vocant.

L

УМЕТЪ

ЧАЮТЪ, ЧТО ДОЛЖНЫ
ХРИТІАНСКОЮ СПРАВЕ-
ДНОСТИ БЫТИ ПО КРЕМЕНИ
БОГА МОЛАТЪ СЯ И
ПРИЧАТАТЪ СЯ.

Opinantur quod of-
ficiū Christiani per-
ficient, si preces inter-
dum ad Deum fun-
dunt & sacram coenam
capiunt.

СОВѢТЮ НАМЪ, ЧИ-
ТАТЪ ПЕРВЮ ГЛАВУ
ПРОРОКА ІСАІА, ГДЕ БОГЪ
СКАЖЕТЪ : НА ПРАЗНО
МОЛАТЪ СЯ. МНѢ ПО-
ТОМУ ЧТО СЕРДЦЕ ИХЪ
НЕ ЧИСТО.

Consulo ipsis ut le-
gant primum caput
Esaiae ubi Deus dicit,
frustra me invocant,
quoniam cor ipsorum
non est purum.

ІСАІ. ГЛАВ. І. Ѡ ІІ. СТИХ. ДО ІІІ.

ПОМНЮ ЧТО СПАСИТЕЛЪ
СКАЖЕТЪ: БЛАЖЕННИЕ ЧИ-
СТЫИ СЕРДЦЕМЪ, АКО ТІИ
БОГА ѠЗРАТЪ. (А) КЪ
ЧИСТОМУ СЕРДЦУ СОСТО-
ИТЪ ТАКА СКАТАНА
БЕЗЪ КОТОРОИ МЫ НЕ
СТАНАЕМЪ ВИДѢТИ БО-
ГОДА. (Б) ЕТАКА СКА-
ТАНА НАЗЫВАЕТЪ СЯ Ѡ
СВЯТОКО ПАКЛА НОВА

Recordor, quod Ser-
uator dicit. Beati pu-
ri corde, quoniam
Deum videbunt. In
cordis puritate con-
sistit illa sanctimonia
sine qua Deum non
videbimus. Haec san-
ctimonia vocatur à S.
Paulo nova creatura,
novus homo secundum

(А) МА. Д. Е. Н. (Б) КЪ. СКРЕЕМЪ ЕІ. ІІ.

ТКАР:

(77)

ТКАРА: (А) НОКОИ ЧЕ- *imaginem* *creantis*
 ЛОК'БКЗ ОЕНОКЛАЕМІИ, *ipsum, (& à Servatore*
 ПО ОБРАЗЪ СОЗДАВША- *nostro superna nativi-*
 ГО ЕКО: (Б) ѿ Спа- *tas, quando dicit, nisi*
 СИТЕЛА НАЗЫВАЕТЪ СЯ: *homo superne nasca-*
 ЧЕЛОВ'БКЗ СКАШЕ РОЖ- *tur non potest videre*
 ДЕНЪ, КОГДА СКАЖЕТЪ: *regnum Cœlorum.*
 АЩЕ ЧЕЛОВ'БКЗ НЕ РО- *Et S. Johannes vocat*
 ДИТЪ СЯ СКАШЕ, НЕМО- *hoc ē Deo natum*
 ЖЕТЪ ВІД'ѢТИ ЦАРТВІА *esse.*
 БОЖІА. (Г) И КЗ ПОСЛА-
 НІИ СВЯТОГО ІОАННА НА-
 ЗЫВАЕТЪ СЯ ТОЕ, РОЖД-
 ННМЪ БЫТИ ѿ БОГА. (Д)

(А) КЗ ГАЛАТ. *5. 1.* (Б) КЗ КОЛОС. *1. 1.*
 (Г) ІОАН. *1. 1.* (Д) ПЕРВ. ПОСЛАН. ІОАН.
1. 1.

ОДНАКОЖДЕ ІОАНЪ *Attamen S. Johan-*
 СКАЖЕТЪ ЧТО ВСЕЪ МІРЪ *nes dicit, quod totus*
 ВЪ ЗЛѢ ЛЕЖИТЪ. *mundus in pravitate*
jaceat.

ПЕРВ. ПОСЛ. ІОАН. *1. 1.*

СПАСИТЕЛЪ РОЗЛЪ- *Servator suos distin-*
 ЧИТЪ СВОИХЪ ѿ МІРА, *guit à mundo, quando*
 КОГДА

L 2

КОГДА СКАЖЕТЪ КЪ 8- *dicat ad discipulos suos;*
 УЧЕНИКОМЪ СВОИМЪ : *non estis de mundo,*
 НѢСТЕ ѿ МІРА. И БЪ *& in alio loco legi,*
 ИИНОМЪ МѢСТѢ А ЧИ- *quod Deum non amet,*
 ТААЪ, ЧТО БОГА НЕ ЛЮ- *qui amat mundum,*
 БИТЪ КОТОРОИ ЛЮБИТЪ *& firmiter credo :*
 МІРЪ, (А) И А КРѢПКО *Quamdiu homo mun-*
 КѢРЮ: СКОЛЪ ДОЛГО ЧЕ- *dum diligit, hoc est,*
 ЛОВѢКЪ ЛЮБИТЪ МІРЪ, *divitias, potentiam,*
 СИРѢЪ, БОГАТѢКЪ, *honorem & voluptates*
 ВЛАСТЪ, ЧЕСТЪ И ТѢЛЕС- *corporis, non potest*
 НЕ СЛАСТИ, НЕ ВОЗМО- *amare sive Deum sive*
 ЖЕТЪ ПО СВОЕМ ДОЛЖНЕ- *proximum suum pro-*
 СТИ ЛЮБИТЪ ИЛИ БОГА *ut debet.*
 ИЛИ БЛИЖНЕКО СВОЕКО.

(А) ПЕРВ. ПОСЛ. ІОАН. Ъ. Ъ.

БЪ ДУРАКИ ПОСТА- *Pro stulto reputant*
 ВЛЯЮТЪ ЧЕЛОВѢКА КО- *illum, qui divitias &*
 ТОРОИ БОГАТѢКЪ И *honorem non quærit.*
 ЧЕСТЪ НЕ ИЩЕТЪ.

ПО МОЕМЪ РАЗУМЪ *Pro meo captu, ma-*
 БОЛША ЧЕСТЪ СОСТОИТЪ *ximus honor constitit*
 БЪ БЛАГОУЧЕСТІИ КОТОРОЕ *in pietate, quæ nos*
 НАСЪ ПРИЯТЕЛИ И БРА- *amicos & fratres Jesu*
 ТІЕ ІИСУСЪ ХРІСТА ТКО- *Christi efficit. Malo*

РИМЪ.

РИГЪ. (а) ЛѢУЕ А ХО- ego uni homini, qui
 УЪ ОДНОМЪ БОГО УГОД- Deo carus est, placere,
 НОМЪ ЧЕЛОВѢКЪ ПОИ quam à mille aliis lau-
 РАВИТИ СЯ, НЕЖЕ ѿ dari.
 ТИЛЦИНЪЗ ННННЪЗ
 ПОХВАЛНИМЪЗ БЛГТИ.

(а) Мад. ЁІ. Н. Іоан. ЁІ. ДІ.

КАКЪ БАІ БИІ ЕТІЕ Si omnes has opi-
 МЫСЛН НМѢЛН, ОКОРО niones foverent, мох
 МЫ БИДѢЛН БАІ ХОН- visuri essemus Eccle-
 СТІАНСКЮ ЦЕРКВЪ БЪЗ fiam in maiori felicitate & in gloriosiore
 БОЛШОМЪ СІАСТІН Н БЪЗ statu.
 БОЛШОН СЛАВѢ.

ДАН БОГЪ НАМЪ Concedat Deus no-
 ВСЕМЪ ДУХА МИРЪ Н bis omnibus spiritum
 ПРАВДЫ, ѿСВѢЩАЮЩОГО pacis & veritatis, fan-
 Н ПРОСВѢЩАЮЩОГО НАСЪ, ctificantem & illumi-
 ЧТО БАІ МЫ РОЗЪЖДА- nantem nos, ut dis-
 ЛН, КАКО БИІ ПРАМНЕ cernamus, quomodo
 ХРИСТІАНЕ ѻДАІ БАІ omnes veri Christiani
 БАЮТЪЗ ОДНОГО ТЕЛЕСЕ, (а) membra sint unius cor-

(а) КЪ РИМАМЪ ЁІ. Ё.

КО-

КОТОРОГО ГЛАВА ЕСТЬ И poris, cujus caput est
 ХТОСЪ, (а) ДА СЪТКЕР- Jesus Christus. For-
 ДИ НАСЪ ВСЕМОГЪЩИИ, tificet nos Omnipotens
 ЧТО БЫ МЫ ПРЕБЫВАЛИ ut maneamus in ver-
 БЪ СЛОВЕИ СПАСИТЕЛЯ bo Salvatoris nostri;
 НАШЕГО, ТАКЪ МЫ КО Ita revera discipuli
 ИСТИНЪ СЪУЩИЕ ЕСТЬ БЪ- ejus erimus, & verita-
 ДЕМЪ, И РАЗУМѢТИ tem cognoscemus &
 СТАНЕМЪ ИСТИНЪ И И- veritas nos in liberta-
 ТИНА СВОБОДѢ НАСЪ СТА- tem afferet. } Hoc мо-
 НЕ, (б) СЛЪЖИТЕСЯ do veri adoratores in
 ИСТИНѢ ПОКЛОНЯСЯ ПО- spiritu & veritate ado-
 КЛОНА СЯ ЩЕ ДЪ- rant, qui intelligent
 ХОМЪ И ИСТИНОЮ (г) beatitudinem de qua
 КОТОРИЕ РАЗУМѢТИ loquitur Salvator,
 СТАНЪ СЧАСТЛИВОСТѢ О quando dicit: si quis me
 КОТОРОИ СПАСИТЕЛЬ го- amat verbum meum

(а) КЪ ЕФЕСЕЕ А. КБ. КГ. (б) ІОАН. И. ЛА.
 ЛБ. (г) ІОАН. Д. КГ. БО-

КОРИТЪ, КОГДА СКА- fervat, & Pater meus
 ЖЕГЪ: (а) АЩЕ КТО ЛЮ- ipsum amat & venie-
 БИ МЯ, СЛОВО МОЕ СО- mus ad ipsum &
 БЛЮДЕТЪ И ТѢЦА МОЯ mansionem apud ipsum
 КОЗЛЮБИТЪ ЕГО И КЪ faciemus.
 НЕМУ ПРИДЕКА И ОБИ-
 ТЕЛЪ ѿ НЕГО СОТВОРИКА. 2

(а) Іоан. дѣлѣ.

СИМЪ ОБЯВЛЯЕМЪ ИЗ- Hoc modo implebi-
 ПОЛНИТЪ СЯ СТАНЕТЪ РЕ- tur dictum in apoca-
 ЧЕННОЕ ВЪ АПОКАЛЫП- lyps. xxi. 3. Ecce Ta-
 КА. Г. СЕ СКИНІА БОЖІА bernaculum Dei cum
 СЪ ЧЕЛОВѢКИ И БЖІИ- hominibus, & com-
 СЯ СЪ НИМИ И ТІИ ЛЮДІЕ morabitur cum illis,
 ЕГО БЖІИТЪ И СЯМЪ & illi erunt populi
 БОГЪ БЖІИТЪ СЪ НИМИ ipfius & ipse Deus erit
 БОГЪ ИХЪ. cum illis Deus ipforum.

Numeri.

Numeri Cardinales Russici.

ОДИНЪ, ОДНА, ОДНО	1. ДЕСЯТНАЦЕТЪ	19.
ДВА, ДВѢ, ДВА	2. ДВАЦАТЪ	20.
ТРИ	3. ДВАЦАТЪ ОДИНЪ	21.
ЧЕТЫРИ	4. ТРИЦАТЪ	30.
ПЯТЬ	5. СОРОКЪ	40.
ШЕСТЬ	6. ПЯТДЕСЯТЪ	50.
СЕДМЬ	7. ШЕСТЬ ДЕСЯТЪ	60.
ВОСМЬ	8. СЕДМЬ ДЕСЯТЪ	70.
ДЕСЯТЬ	9. ВОСМЬ ДЕСЯТЪ	80.
ДЕСЯТЬ	10. ДЕСЯТО	90.
ОДИННАЦЕТЪ	11. СТО	100.
ДВАННАЦЕТЪ	12. ДВѢСТА	200.
ТРИНАЦЕТЪ	13. ТРИСТА	300.
ЧЕТЫРНАЦЕТЪ	14. ЧЕТЫРСТА	400.
ПЯТНАЦЕТЪ	15. ПЯТЬ СОТЪ	500.
ШЕСТНАЦЕТЪ	16. ШЕСТЬ СОТЪ	600.
СЕДМНАЦЕТЪ	17. ТЫСЯЦИ	1000.
ВОСМНАЦЕТЪ.	18.	

BREVE

BREVE VOCABULARIUM

Rerum Naturalium.

Caelum

Sol

Luna

Stella

Nubes

Pluvia

Nix

Glacies

Annus

Ver

Æstas

Autumnus

Hyems

Mensis

Septimana

Dies

Dies Solis

Dies Lunæ

Dies Martis

Dies Mercurii

Dies Jovis

Dies Veneris

Dies Sabbati

Nox

НЕКО

СОЛНЦЕ

МЕСЕЦЪ, ЛЮНА

ЗВѢЗДА

ОБЛАКЪ

ДОЖДЪ

СНѢГЪ

ЛЕДЪ

ГОДЪ

10 ВѢСНА

ЛѢТО

ОСЕНЬ

ЗИМА

МЕСЕЦЪ

НЕДѢЛА

ДЕНЬ

ВОСКРЕСЕННІЕ

ПОНЕДЕЛНИКЪ

ВТОРНИКЪ

20 СРЕДА

ЧЕТВЕРГЪ

ПЯТНИЦА

СЪБОТА

НОЧЬ

Der Himmel.

die sonne.

der mohn.

der stern.

eine wolke.

der regen.

der schnee.

eis.

dass jahr.

der fruhling.

der sommer.

der herbst.

der winter.

der monath.

die woche.

der tag.

sonntag.

montag.

dienstag.

mittwochen.

donnerstag.

freitag.

sonnabend.

die nacht.

Mine

M

Mane	УТРО	der morgen.
Vesper	ВЕЧЕРЪ	der abend.
Hora	ЧАСЪ	die stunde.
Ignis	ОГОНЪ	das feuer.
Aer	ВОЗДУХЪ	die luft.
Ventus	30 ВѢТРЪ	der windt.
Aqua	КОДА	das wasser.
Fluvius	РѢКА	der fluß.
Mare	МОРЕ	dasß meer.
Lacus	ОЗЕРЪ	der see.
Terra	ЗЕМЛЯ	die erde.
Regio	СТРАННА	das land.
Insula	ОСТРОВЪ	die insul.
Arena	ПЕСОКЪ	der sandt.
I LAPIS — КАМЕНА.		
Silex	КРЕМЕНА	kieselstein.
Marmor	40 МРАМОРЪ	marmelstein.
Magnes	МАГНИТЪ	magnet.
Later	КИРПИЧЪ	backstein.
Gemma	БИСЕРЪ	edelgestein
Adamas	АЛМАЪ	demanr.
Lychnites, Rubinus	ЛАЛЪ	rubin.
Sapphirus	АХОНТЪ	sapphier.
Smaragdus	ИЗЮМЪ	smaragd.
Eranus, turcites	БИРЮЗА	turkis.
2 METALLUM. — РЪДЪ.		
Aurum	ЗОЛОТО	gold.
		Argen-

Argentum	50	СЕРЕБРО	Silber
Argentum vivum		РТУТА	quecksilber.
Cuprum		МѢДЬ	kupfer.
Stannum		ОЛОУ	zinn.
Plumbum		СВИНЕЦЪ	blei.
Ferrum.		ЖЕЛЕЗО	eisen.
Chalybs		СТАЛЪ, ШЛАДЪ	stahl.
3 RADIX.		КОРЕНЪ	Die Wurtzel.
Rapa		РѢПА	rube.
Sifer		КОРКАНЪ, МОРОКОВЪ	gelbe rube.
Beta		СВѢКЛА	rothe rube.
Raphanus	60	РѢТКА	rettich.
Raphanus major		ХРЕНЪ	merrettich.
Cœpe		ЛЮКЪ	zwiebel.
Allium		ЧЕСТНОКЪ	knoblauch.
4 HERBA.		ТРАВА	Grass, kraut.
Urtica		КОПИКА	nessel.
Apium		ПЕТРУШКА	petersilien.
Mentha		МАТА	muntze.
Absynthium		ПАЛЫНЪ	wormuth.
5 FLOS.		ЦВѢТЪ	Bluhme, bluthe.
Rosa		СЕРЕКОНИИ ЦВѢТЪ	rohse.
Caryophyllum		ГВОЗДИЧНОИ ЦВѢТЪ	negelein.
Lilium convallium		ЛАНДИШНОИ ЦВѢТЪ	meyenbluhme.
Primula veris		БЪККИЦА БѢЛА	schlüsselblum.
6 AROMATA.		ПРАНИЕ ЗѢЛІЕ	Gewurtz.
Piper		ПЕРЕЦЪ	pfeffer.

Zinziber.	ИНБЕРЪ	ingwer
Cinamomum.	КОРИЦА	zimmet.
Calamus aromaticus	ПРОКО КОРЕНІЕ	kalmus.
7 SEMEN	ГЕМА	Same.
Granum	ЗЕРНО	korn.
Sinape	ГОРУИЦА	senff.
Faba	КОБЪ	bohne.
Pisum	ГОРОХЪ	erbs.
Lupulus	ХМЪЛА	hopfen.
Papaver	8. МАКЪ	mohne.
Avena	ОВЕРЪ	haber.
Hordeum	ЖИТО, ЕУМЕНА	gersten
Siligo	РОЖЪ	rocken
Triticum	ПШЕНИЦА	weitzen.
Millium	ПРОСЪ, ПШЕНО	hirschen
Oryza	ПШЕНО САРАУННОЕ	reis.
8 FRUCTUS HORTENSIS	ОГОРОДНОИ ПЛОДЪ	Gartenfruchte.
Cucumeres	АГУРЦЫ	gurken.
Cucurbita	ТЫКВА	kurbiss.
Melones	ДЫНДЫ	melohnen.
Fraga	9. ЗЕМЛАНИЦА	erdbeer.
Rubus idæus	МАЛЫНДЫ	hindbeer.
Ribes	СМОРОДНА	johanns beer
Mora myrti	УЕРНИЦЫ	heidelbeer
Bacca Juniperi	МОЖЕВЕЛОКІЕ АГОДИ	wacholderbeer.
Bacca Cynosbati	ШИПОВНІЕ АГОДИ	hagbutter.
Mora	БЪСОВІЕ АГОДИ	maulbeer.

Ficus

Ficus	БИННІЕ ЛГОДИ	feigen.
Urz passz	ИЗЮМЪ	rossinen.
Amigdalum	АМИГДАЛЬНОЕ АДРО	mandeln.
Cerasa 100	ВИШНИ	kirschen.
Nuces	ОРЕХИ	nüsse.
Juglandes	ГРЕЦКІЕ ОРЕХИ	welsche nüsse.
Pruna	ЧЕРНО СЛИВЫ	pflaumen.
Pyra	ГРЪШИ	birn.
Mala	ЯБЛОКИ	apfel.
9 ARBOR	ДРЕВО	Baum.
Tilia	ЛИПА	linde.
Abies	СОСНА	tanne.
Pinus	ЕЛЪ	fichte.
Betula	БЕРЕЗА	birke.
Quercus 110	ДЪБЪ	eiche.
10 VERMIS	ЧЕРВЪ	Wurm.
Aranea	ПАУКЪ	spinne.
Pediculus	ВОШИ	laus.
Pulex	БЛОХА	floh.
Musca	МУХА	fliege.
Apis	ПЧЕЛА	biene.
11 PISCIS	РЫБА	fisch.
Sturio	ОСЕТРЪ	stohr.
Huso	БѢЛЪГА	hausen.
Salmo	СЕМГА	lachs.
Lucius	ЦИДГА	hecht.

Perca

Perca	120	ОКЪНЪ
Anguilla		ЪГРОВИНА
Tinca		ЛИНЪ
Murænula		БИЮНИ
Gobio		ПЕСКАРИ
Halex		СЕДЪ
Astellus		ТРАСКА СЪХА
Cancer		РАКЪ

12 AVIS

ПТИЦА

Gallina		КЪРИЦА
Gallus		ПЕТЪХЪ
Columba	130	ГОЛЪБЪ
Gallus africanus		ИНДЪИСКА
Anas		ЪТКА
Anser		ГЪСЪ
Cygnus		ЛЕБЪДЪ
Luscinia		СОЛОКЕН
Carduelis		ЦЕГЛОНОКЪ
Linaria		РЕПЕЛОВКА
Fringilla		ЗАБЛИЦА
Alauda		ЖАВЕРОНОКЪ
Coturnix	140	ПЕРЕПЕЛКА
Perdix		КЪРОПАТКА
Hirundo		ЛАСТИЧКА
Merula		ДРОСТЪ ЧЕРНА
Aquila		ОРЕЛЪ
Noctua		СОБА

bars.
ahl.
schleie.
neunaugen.
kressen.
hering.
stockfisch.
krebs.

Vogel.

henne.
hahn.
taube.
kalbuz.
endre.
gans.
schwan.
nachtigall.
stieglitz.
hensling.
sinke.
lerche.
wachtel.
rebhun.
schwalbe.
amsel.
adler.
nachteul.

Falco .

Corvus

Monedula

Pavo

Tarda

150.

СОКОЛЪ

КОРОНА

ГАЛКА

ПАВЕЛОНОКЪ

ТРАХКА

13 ANIMALIA DOMESTICA

ДВОРОВНЕЗЪТЪРИ

Equus

Bos

Vacca

Afinus

Aries

Ovis

Capra

Porcus

Canis

Felis

160

ЛОШАДЪ

БАКА

КОРОВА

ОСЕЛЪ

БОРАНЪ

ОВЦА

КОЗА

СВИНІА

СОБАКА

КОШКА

14 FERRÆ

ДИКНЕЗЪТЪРИ

Leo.

Tigris

Pardus

Lynx

Ursus

Lupus

Vulpes

Vulpes alba

Martes scythica

Martes

170

ЛЕВЪ

БАБРЪ

БАРЪ

РАЙЪ

МЕДВѢДЪ

ВОЛКЪ

ЛИСЦА

ПЕСЦА

СОБОЛЪ

КОНИЦА

falke.

rabe.

dohle.

pfaue.

trappe.

Zaame thiere.

pferd.

bull.

kuhe.

esel.

wieder.

schaaf.

ziege.

schwein.

hund.

katze.

wilde thiere.

lewe.

tieger.

leopard

luchs.

behr.

wolf.

fuchs.

weisser fuchs.

zobel.

marter.

Ele-

Elephas

Camelus

Alces

Cervus

Rana

Lepus

Erinaceus

Mus

Glis

Cricetus

180

ΕΛΟΗ'Ζ

ΚΕΛΕΛΗΔ'Ζ

ΛΟΓ'Ζ

ΛΑΗ'Ζ

ΕΛΕΗ'Ζ

ΖΑΛΛ'Ζ

ΕΖ'Ζ

ΜΑΛΛ'Ζ

ΚΡΑΙ'Ζ

ΚΡΟΤ'Ζ

elephant

camehl.

elend

hirsch.

rennthier.

hahse.

igel.

maus

ratte.

hambster.

*expens 14 des l'herbe**194*

F I N I S.

APPENDICIS LOCO

SUBJUNGEMUS PAUCA

AD

HISTORIAM NATURALEM RUSSIAE

SPECTANTIA.

MINERALIA.

SAL ibi datur triplex, (1) coctus in salinis, è quibus celeberrimæ sunt illæ quæ habentur Permæ in Siberia. (2) Sal fossilis, quod in magna copia in Provincia Uffa è terra eruitur. (3) A sole elaboratus, in lacubus prope Astracan & in Siberia. Dixerunt mihi prope Astracan lacui Salem superius innatare, in Siberia vero è fundo extrahi.

Nitrum, & sulphur optimum in Sinbiria, juxta Volgam prope regnum Kasan invenitur; exportatio vero in alias ditiones à Russis prohibita est, uti pulveris pyrii, ne belli instrumentum vicinis suppeditetur.

Ferrifodinæ in vicinia Metropolis Moscoviæ & in confiniis Sueciæ prope Olonizam dantur.

Slinda Talcum versus Emporium Archangeli invenitur, atque à Russia nomen vitri Moscovitici Anglico idiomate sortitum est.

Chrystalli magna copia in Provincia Uffa datur.

In confinibus Siberiæ circa fluvium Enesey, invenitur *Æs*, quod propter colorem & gravitatem aureum reputatum fuit. Artis vero metallicæ periti commissi deprehenderunt, propter volatilitatem ignis impatiens esse, sulphurque auri id mihi vocavere, existimantes, si quis id figere posset, verum id aurum fore. Forsan istud æs ad aurum se habet, uti Bismuthum Germanicum ad argentum. Plures enim opinantur Bismuthum esse imperfectum argentum, colore & sono argentum æmulans, atque

N

atque in argentifodinis Electoris Saxoniz crescens.

Quamquam argenti fodinas non habeant, in Siberia tamen frequenter ex sepulcris veterum argentum extrahitur, quod cum mortuis sepelierant.

Magnæ vero curiositatis res est *Mammothovi kost*, quod in Siberia è terra effoditur. Miras de illo fabulas plebs narrat, dicunt enim esse ossa animalis, sub terra degentis & omnia animalia super terram viventia magnitudine superantis. In medicina adhibent illud ad eisdem usus, ut istud, quod cornu monocerotis vocatur. Frustrum mihi datum fuit ab aliquo amico, qui se id accepisse dicebat à Primate quodam Russico è Siberia reverso, quod genuinum ebur mihi videtur. Peritioresque mihi dixerunt istud *mammothovi kost* esse dentes Elephantinos. Ita ut in Deluvio universali eo delatos atque longo temporis tractu terra magis magisque reostos fuisse necesse sit.

Non minorem meditationis materiam Physices studioso suppeditare potest, *Adamovoi kost* lignum adamiticum, quod è visceribus terræ in via versus emporium Archangel eruitur. Colore est sub nigro, duritie lapidem, forma & venis ramos arboris referens. Communisque opinio est, lignum

petrefactum id esse. Quod si ita sit, studioque istud sub terra absconditum esse nequeat, necesse quoque erit, illud in terræ superficie vel fluvii fundo antea jacuisse, paulatimque terrestri materia tectum fuisse, donec terræ crusta in tantam crassitiem desuper evaserit. Observavit Rudbecius idem in monumentis Runicis, atque è profunditate & colore terræ, cui monumentum immersum est, de antiquitate monumenti judicare conatur. Pro differentia profunditatis diversum foli colorem se deprehendere dicit, atque cuilibet colori & profunditatis quantitati certum seculorum numerum assignare nititur. Sive jam ista crustæ terrenæ incrassatio fiat à delapsis atque putrefactis arborum foliis, sive ab inspissata nivium pluviarumque materia, sive à subsidentibus subtilioribus terrestribus particulis, quæ per aerem sparsæ fuerant, faciliter tamen quis non determinabit, unde ista materia superficiei terræ continuo adhærens perpetuo suppeditetur, nisi quis orbis terrarum versus centrum excavationem, vel ætheris atomorum coalitionem statuere velit. Meri enim naturalistæ novæ materiæ generationem ex se ipsa non admittent, neque pientiores quotidianam novam creationem summo Numini ascribent.

VEGE.

VEGETABILIA.

V egetabilia quod attinet, mirum non est ea favorabilius experiri solum Rufficum, quam plerisque persuasum est. Particulæ enim nitrosæ, quibus solum Rufficum scatet, vegetationi conducere censendæ sunt, huicque causæ imprimis attribuendum videtur, non tantum quod fruges breviori tempore maturescant, verum etiam nonnullæ ad maiorem perfectionem pertingant, quam in climatibus longe magis versus meridiem sitis. Quod non tantum de melonibus, sed & nonnullis pomis verum est. Malum enim istud quod vocant *Nalva* non tantum saporis suavitate gustum delectat, sed & visui valde blanditur, dum vitri instar pellucidum est.

Soli fertilitati quodque ascribendum, quod multæ baccarum species, humi crescentes, aliis regionibus ignotæ ibi crescant. Nempe *Kostanici*, colore nigro, saporem quasi cerasi, & instar cerasi os in medio habentes *Pianitzi*, quibus ebrii crapulam levare se posse credunt. *Brussenici*, *Klukva*, *Grosnici*, hæc duæ posteriores baccarum species in Livonia quoque inveniuntur, saccharoque conditæ cum carne affata mensæ intinguli loco apponuntur.

Inter vegetabilia maxime curiosum est *Kosa trava*, falx herba; quæ in Siberia crescere atque ferum frangere dicitur, ita ut si falcem ei admoveas, falx in frustra defiliat. Nonnulli viri fide digni, qui in Siberia fuerant, istud mihi asseruere, ut pertinacis ingenii mihi viderer, si fidem ipsis denegarem.

Alias non ignoro magna cum cautela admittenda esse quæ quis ex vulgari rumore in Russia accipit. E viris enim melioris notæ intellexi, falsam esse historiam de planta *Boranetz*. quæ agni formam repræsentare, lana amicta esse, atque gramen in circuitu depascere dicitur. Modo dicti enim viri, qui in istis partibus, ubi memorata planta crescere dicitur, fuerant, nunquam eam invenire potuerunt, dicebant autem, in nonnullis Tartaricis terris dari oves, quorum agni lanam adeo mollem & eleganter crispatam gestarent, ut eorum pelles, pro pellibus illius *Boranetz*, sive agni plantæ venderentur.

Nota in Russia est fama Radicis vulnerariæ, quæ in Siberia crescit & *Voltschnoi koren*, lupina radix, vocatur, illa maximam in sanandis vulneribus virtutem habere dicitur, an vero, ut mihi relatum est, masticata solummodo in ore, quodlibet vulnus in quovis corporis parte acceptum

ceptum sanet, asseverare nolo.

Arbusi, quos nonnulli Melones Astracanenses vocant. Sapor non est æque delicatus ac reliquorum Melonum, & maxime refrigerare censentur. Figuræ magis sunt rotundæ quam melones, & semen non in medio jacet, ut in melonibus & cucumeribus, sed passim pulpæ interspersum est.

Piper Astracanense in filiquis rubris crescit, & caliditate atque asperitate reliquum piper superat. Coloris est flavi, granum non undique rotundum, sed ciceris instar extensum.

ANIMALIA.

Inter insecta peculiare est *Ruffia Toran*, bruchii species, licet non volet, domus lignæ valde iis statent, noxium tamen non est insectum.

Inter pisces eminet *Sterlet*, qui inter cupedias Rufficas mere censendus. Caput & cauda longa sunt, ut ipsum corpus vix dimidiam piscis partem excedat; squamis destitutus est, sed cute instar anguillæ præditus. Illi maxime æstimantur, quorum cutis interior pars flava est.

Sasani carptionem repræsentat.

Sem. Corpus in latitudinem magis quam rotunditatem extensum habet, capite in longum rostrum exeunte.

Beluga, qui in Hungaria Hu-

sonis nomine notus est, atque in Danubio circa Gomorram frequenter capitur, indeque Vienne advehitur, carne gustui satis grata. Ex hujus piscis ovis optimum Cavear conficitur. Licet ovis Sturionis & Lucii quoque ad id utantur. Kama fluvius in Wolgam se exonerans, atque piscibus abundans, optimos Belugos Moscoviæ Metropoli suppeditat.

Nulla mihi avis ibi occurrit quæ ignota sit in aliis regionibus. *Karostel* species coturnicis est, & forsitan ortogymetra.

Maxima ibi datur copia in sylvis illarum avium, quæ in aliis nonnullis regionibus epulis instruendis magno pretio parantur, licet in Suecia & Livonia satis vulgares sint. Nimirum *Gluchoi teter* Uro gallus, gallum africanum fere magnitudine æquans. *Teter* Ger. *Birkhun*. gallinæ minoris magnitudine, & *Rebtschik* Ger. *baselhun*. perdicis magnitudine.

Trachua Tarda Germ. *trappe*, in campis inter Ruffiam & Tartariam frequens est.

Inter quadrupedia, illa Ruffiæ maximo emolumento sunt, quorum pelles immane climatis istius frigus à corporibus nostris arcent. Quorum abundantia benignissimus Creator usibus istius gentis prospexit.

Vulpium quatuor ibi inveniuntur

aiuntur species, (1) vulgares. (2) illæ quarum cutis duabus strigis transversis obscurioribus instar crucis signata, nomen German. vulpium cruciatarum ipsis indidit. (3) Albæ, quarum pelles omnium vilissimi pretii ibi sunt. (4) Nigræ, quæ maximo veneunt pretio, ut pro una nigra vulpina pelle 80. rublos sive ducatos solutos fuisse mihi narratum sit. *Rosomacha* cui ob ingentem voracitatem nomen Gulonis. Germ. *bielfrass*. indidere, vestes pelliceas valde durabiles suppeditat. Maxima vestium magnificentia apud Russos consistit, in martibus Seythicis, sive potius Siberiacis, quas *Soboli* vocant. Tanta est pretii differentia inter illas pelles, ut par nonnullarum 3 rublis, aliarum vero 100. rublis veneat. Nigriores, sunt cariores. Albæ vero valde raræ.

In Provincia Daur prope Chinam datur Boum species, quos *Babuti* vocant, cauda parum dissimili equinæ, crinibusque longioribus infra ventrem dependentibus. Bovis cornua aliis bovinis similia sunt, vaccæ vero iis carent.

Zabri, Uri, sive boves sylvestres in vastissimis illis campis, qui Russiæ & Tartariæ Crimenfi interjacent, vagantur. Ubi quoque species caprarum ferarum invenitur, quas *Zaiaki* vocant.

Vichochol, est mus major aquaticus suaviter olens. Pelles illius impositæ scrinio, in quo lintee vestes asservantur, gratum illis odorem conciliant.

HOMINES.

Indigenæ plerumque constitutionis sunt valde robustæ, quæ apud multos in proceritatem vel crassitiem non vulgarem abit. Cui temperaturæ tribuenda quoque, ipsorum fecunditas, quæ regionem illam majori incolarum copia replet, quam plerisque persuasum est. Sicuti concludere licet ex ingentibus exercitibus, qui congregantur, quando tempore belli urbibus & pagis pro incolarum numero milites imperantur. A viris fide dignis & qui expeditioni cum potestate interfuerant, mihi narratum est, cum paucis abhinc annis exercitus contra Tartaros Precopenses educeretur, illum ultra trecenties mille homines continuïsse. Quandoquidem dimidiam fere anni partem apud illos jejunia absument, quo tempore plebs victu valde insalubri utitur, nimirum brassica & cucumeribus, non igne coctis, sed sale tantum maceratis, hoc quoque indicium est non exigui vigoris in stomacho, cujus tamen calori sine dubio consulant Vino adusto & Allio frequenter inter illos usitato. For-
san

san hæc duo ad conservandam sanitatem illorum conducunt, imprimis Allium, quod stomacho ad dissolvendas viscositates non minus utile quam naribus ingratum à multis deprehensum est. Morbum aliquem epidemicum vix inter illos observavi, præter commune regionum septentrionalium malum, quod è lingua Slavonica nomen inter reliquos Europæos adeptum est. Nempe scorbutus, quasi diceret, morbus *αἰμαρ*, *Scorb* enim in lingua Slavonica morbum significat. Russi vero peculiare vocabulum habent ad designandum scorbutum, quem *Tsinga* vocant.

Ad historiam naturalem Russiæ pertinere quoque videtur, mira peregrinandi ratio, qua in extremitatibus Siberiæ versus Chinam utuntur. Dum in trahis vela faciunt; quamdiu ventus est propitius, velum expandunt, satique velociter super nivem gelu induratum pergunt, sex canes in traha secum gerentes. Si ventus ipsos destituat, velum contrahitur, & canes isti trahæ junguntur; dimidiumque onus vehis equinæ istos sex canes trahere mihi narratum est.

Merces è Russia exportatæ, sunt, sequentes: Rhabarba, quæ tamen Chinenſi & Turcicæ cedit, castoreum, muscus, mel, cera, pix oblinendis navibus inferviens, lintea viliora, cavear,

corium Russicum, vulgo *Juffien*, & Cannabis. Urbs Jerillaw imprimis celebris est ob confectio-nem corii Russici, cujus maxima pars ut & Cavearii, in Italiam desertur. Cannabis vero Anglis & Battavis, ad instruendas funibus naves, usui est. Cum degerem Molcoviæ, mercatori cuidam Batavo frumenti exportatio permittebatur, qui magnum quantum exinde faciebat.

Excercentur commercia cum Russis ab Anglis & Batavis in Emporio Archangeli & Narvæ, ille locus magis frequentatur à navibus Batavicis, hic ab Anglicis. Narvæ à Rege Sueciæ magna privilegia concessa sunt mercatoribus Armeniis in Persia degentibus, quo merces suas in Hollandia emtas ista viâ in Persiam deportarent, quod per mare Balticum, fluvium Volgam, & mare Caspium satis commode fieri potest. Nulli vero illorum facultas conceditur redeundi in Persiam per Russiam, nisi eadem viâ è Persia venerit, quo obligentur ut venientes è Persia æque ac illuc redeuntes Russiam tranſeant. Commodius enim quis è Russia in Persiam tendit, quam è Persia in Russiam, flumine secundo utens illic eundo.

Olim Baneanes celebres per Indiam mercatores cum mercimoniis suis ad Metropolim Moscoviam usque pervenere, jam vero Astracan

Altracan illis transire non licet, sed ibi negotia sua expedire coguntur.

Inter Chinam & Russiam commercia à Russis exercentur, vestes sericas è China accersendo. Afferunt quoque inde herbam The, & factitium quid, colore flavo, odore aromatico, atque textura cretacea, quod *Temzui* vocant, atque egregium medicamentum in pluribus morbis reputant. Buchartzi Mahumetani, quorum Metropolim ni fallor Samarkand mihi nominavere, frequenter Siberiæ Metropolim Tobolski adeunt mercibus Indicis, forsân illorum causa lingua Arabica in urbe Tobolski docetur, sicuti mihi narratum est.

Tartari Kalmuki imprimis equos venales circa autumnale tempus Moscoviam adducunt, gregem ejusmodi equorum vocant *Tabun*, qui sex, octo, duodecim & interdum pluribus milibus equorum constat.

Isti Tartari liberorum non minus, quam equorum suorum mercaturam faciunt, frequenterque filios suos Russis vendunt. Cum aliquando in puerum ejusmodi Russice callentem incidissem, curiositateque adductus nonnulla de lingua ipsorum sciscitarer, interrogabam quomodo Deum sua lingua vocaret, at ille:

Bog u nas niet. h. e. Deum non habemus. Habent tamen suam, qualiscunque est, religionem, summusque ipsorum sacerdos Kutusta vocatur, quem ut & Mugalorum Tartarorum Kutustam constituit Dalailama, in confiniis Chinæ degens, in loco ut intellexi Barantola vocato. Chinenfium Lamas, sive sacerdotes, quoque isti Dalailama subesse dicunt, ipsique divinos honores exhibent. Fama de eo inter illos vulgaris est, ipsum nunquam mori, eoque facilius in supersticiosa illa credulitate simplicem plebem continent, cum vix ulli præter sacerdotes fraudis conscios conspiciendum se præbeat. Vir quidam Legati Tzarei munere apud Chinenfem Imperatorem defunctus, dicebat, sibi oblatum honorem videndi Dalailamam, si coram eo in terram se prosternere vellet, sibi vero conditionem illam non placuisse.

Misereatur Deus ingentis multitudinis crassissimis Idololatriæ tenebris adhuc involutæ, januamque tandem ad cognitionem salvificam ipsis aperiat. In quo voto me comitari credo omnes Redemptoris sui gloriam quærentes, atque Spiritu Christiano salvationem totius generis humani optantes.

F I N I S.

